

Środki nadzwyczajne wdrożone w wybranych krajach Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii w 2022 r.

mające na celu ograniczenie
wysokości cen energii elektrycznej
oraz wsparcie niektórych odbiorców
w 2023 roku w odpowiedzi
na kryzys energetyczny

sierpień 2023 r.

www.are.waw.pl

Spis treści

Wstęp	3
Streszczenie zarządcze	5
1. Reakcje krajowych, europejskich polityk fiskalnych na kryzys energetyczny	9
2. Ceny energii elektrycznej w Polsce i w krajach europejskich w okresie najwyższego kryzysu energetycznego	14
2.1. Ceny energii elektrycznej netto dla gospodarstw domowych w krajach europejskich, w okresie II półrocze 2021 - II półrocze 2022	14
2.2. Struktura cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych w latach 2020-2022, w podziale na: ceny energii elektrycznej netto, koszty dystrybucji i przesyłu, podatki i inne opłaty	18
2.3. Ceny energii elektrycznej dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) o rocznym zużyciu w przedziale (2 - 20 GWh)	20
2.4. Struktura cen energii elektrycznej dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w latach 2020-2022 o rocznym zużyciu w przedziale 2 - 20 GWh, w podziale na: ceny energii elektrycznej netto, koszty dystrybucji i przesyłu, podatki i inne opłaty	23
2.5. Struktura cen energii elektrycznej dla odbiorców przemysłowych w latach 2020-2022 o rocznym zużyciu energii ponad 150 GWh, w podziale na: ceny energii elektrycznej netto, koszty dystrybucji i przesyłu, podatki i inne opłaty	25
3. Kraje europejskie, które jako rozwiązanie podstawowe wprowadziły limit ceny na energię elektryczną na poziomie detalicznym	28
3.1. Austria	28
3.2. Bułgaria	29
3.3. Chorwacja	29
3.4. Czechy	30
3.5. Estonia	32
3.6. Francja	32
3.7. Holandia	33
3.8. Litwa	34
3.9. Luksemburg	35
3.10. Łotwa	36
3.11. Niemcy	36
3.12. Polska	37
3.13. Rumunia	40
3.14. Słowacja	41
3.15. Słowenia	42
3.16. Wielka Brytania	44
3.17. Włochy	45
4. Analiza obowiązujących w 2023 roku taryf na energię elektryczną dla gospodarstw domowych (GD) w wybranych krajach europejskich	48
5. Kraje europejskie, które wprowadziły inną bezpośrednią pomoc dla konsumentów (tj. bon, kupon, polityka społeczna, dotacja itp.)	54
5.1. Belgia	54
5.2. Cypr	54
5.3. Dania	56
5.4. Finlandia	56
5.5. Grecja	56
5.6. Hiszpania	58
5.7. Malta	58
5.8. Norwegia	59
5.9. Portugalia	60
5.10. Szwecja	61
5.11. Węgry	61
6. Wnioski	63
Aneks	65

Środki nadzwyczajne wdrożone w wybranych krajach Unii Europejskiej i Wielkiej Brytanii w 2022 r. mające na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparcie niektórych odbiorców w 2023 roku w odpowiedzi na kryzys energetyczny

Wstęp

Wzrost hurtowych cen energii elektrycznej, jaki miał miejsce w Europie, w szczególności w okresie od trzeciego kwartału 2021 r. oraz w 2022 roku, skłonił Unię Europejską do wprowadzenia środków mających na celu ochronę konsumentów przed bezpośrednim skutkiem wpływu rosnących cen hurtowych na rynkach energii na ceny detaliczne dla odbiorców końcowych, zarówno w przypadku odbiorców indywidualnych, jak i klientów biznesowych.

Unia Europejska dysponuje zestawem narzędzi, które pomogły sprostać powyższemu wyzwaniu. Stworzone ramy prawne umożliwiły UE i jej państwom członkowskim podejmowanie takich działań, w celu przeciwdziałania skutkom nagłych wahań cen. Wśród skoordynowanych działań UE w celu obniżenia m.in. rachunków za energię, należy wskazać poniższe dokumenty, które pomogły sprostać temu wyzwaniu.

1. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 13 października 2021 r. – Reakcja na rosnące ceny energii: zestaw działań i środków wsparcia, COM(2021) 660.

Powyższy dokument określa środki mające na celu ochronę konsumentów i przedsiębiorstw, w podziale na: natychmiastowe i średnioterminowe.

W przypadku natychmiastowej reakcji, priorytetem powinny być dostosowane środki, które mogą szybko złagodzić skutki dla grup znajdujących się w trudnej sytuacji, które można łatwo przemodelować, gdy sytuacja tych grup ulegnie poprawie oraz uniknąć ryzyka zakłócenia dynamiki rynku lub osłabiania zachęt do przejścia na gospodarkę bezemisyjną.

W szczególności obejmuje to pułapy cenowe i tymczasowe ulgi podatkowe dla wrażliwych odbiorców energii lub bony i dotacje dla konsumentów i przedsiębiorstw.

W perspektywie średnioterminowej, UE powinna rozważyć środki, które bez natychmiastowego wpływu na obecną sytuację, poprawią gotowość na ewentualne przyszłe wstrząsy cenowe, zwiększą integrację i odporność rynku, wzmocnią pozycję konsumentów, zwiększą dostęp do przystępnej cenowo energii i zmniejszą zależność od niestabilnych paliw kopalnych. W tym kontekście UE będzie nadal opracowywać środki ułatwiające funkcjonowanie systemów energetycznych, o wysokim udziale energii ze źródeł odnawialnych, w tym poprzez odpowiednie magazynowanie, transgraniczne połączenia międzysystemowe, podstawowe i elastyczne wytwarzanie energii, kompensując w ten sposób ewentualne tymczasowe niedobory lub nadwyżki dostaw.

2. Rozporządzenie Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii - umożliwiło podejmowane na poziomie krajowym interwencje w funkcjonowanie europejskiego rynku energii elektrycznej oraz wprowadzenie zakrojonych na szeroką skalę działań osłonowych przed skutkami wzrostu cen energii elektrycznej.

---

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0660&from=EN>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R1854>

Większość krajów europejskich, w tym każde państwo członkowskie UE, wprowadziło środki nadzwyczajne, aby wesprzeć swoich obywateli i gospodarkę oraz zmniejszyć ryzyko związane z zagrożeniem dla bezpieczeństwa dostaw energii.

Rozporządzenie to ustanowiło interwencję nadzwyczajną w celu złagodzenia skutków wysokich cen energii za pomocą wyjątkowych, ukierunkowanych i ograniczonych w czasie środków, aby umożliwić państwom członkowskim stosowanie środków interwencji publicznej w ustalaniu cen dla dostaw energii elektrycznej, dla gospodarstw domowych oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Ponadto rozporządzenie ustanowiło zasady dotyczące obowiązkowej, tymczasowej składki solidarnościowej wnoszonej przez unijne przedsiębiorstwa, prowadzące działalność w sektorach ropy naftowej, gazu ziemnego, węgla i rafinacji. W krajach spoza Unii przyjęto często podobne rozwiązania, mając na uwadze lokalne uwarunkowania prawne.

W niniejszej pracy dokonano przeglądu różnych polityk stosowanych przez europejskie państwa na szczeblu krajowym, w celu złagodzenia skutków wzrostu cen energii elektrycznej dla konsumentów.

Przedstawiony w niniejszej pracy opis środków nadzwyczajnych opiera się na informacjach zebranych przez Komisję Europejską bezpośrednio od państw członkowskich, a także – w przypadku krajów spoza UE, na informacjach publicznie dostępnych.

Krajowe organy regulacyjne państw UE zweryfikowały i uzupełniły te informacje. Większość środków wprowadzonych przez państwa członkowskie oferuje konsumentom bezpośrednie wsparcie finansowe (takie jak bony lub dotacje) lub jako interwencje zmniejszające rachunki za energię (jak obniżki podatków czy zamrożenie taryf). Pierwsze z wymienionych działań zapewniają konsumentom złagodzenie wzrostu cen i są powszechnie dostępne, a także są uważane za bardziej odpowiednie i mniej zakłócające reguły funkcjonujące na detalicznym rynku energii. Pozostałe działania to interwencje ukierunkowane na cenę zakupu energii na rynku hurtowym, w szczególności polegające na wprowadzeniu limitów cen bądź zamrożeniu cen energii elektrycznej na określonym pułapie.

Streszczenie zarządcze

W pracy dokonano przeglądu różnych polityk stosowanych przez wybrane państwa europejskie na szczeblu krajowym w celu złagodzenia skutków wzrostu cen detalicznych energii elektrycznej dla odbiorców końcowych. Przedstawiono i opisano środki nadzwyczajne, wdrożone w 2022 r., mające na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparcie niektórych odbiorców w 2023 roku w odpowiedzi na kryzys energetyczny, jaki miał miejsce w Europie, w szczególności w okresie od trzeciego kwartału 2021 r. oraz w 2022 roku.

Mechanizmy interwencyjne w państwach członkowskich opisane w niniejszej pracy, zostały wprowadzone na podstawie dokumentów Unii Europejskiej: „Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 13 października 2021 r. - Reakcja na rosnące ceny energii: zestaw działań i środków wsparcia, COM(2021) 660” oraz „Rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii”. Większość środków wprowadzonych przez państwa członkowskie UE na mocy powyższych dokumentów, oferuje konsumentom bezpośrednie wsparcie finansowe, jak bony lub dotacje lub jako interwencje zmniejszające rachunki za energię poprzez obniżki podatków czy zamrożenie taryf. Pozostałe działania to interwencje ukierunkowane na cenę zakupu energii na rynku hurtowym, w szczególności polegające na wprowadzeniu limitów cen bądź zamrożeniu cen energii elektrycznej na określonym pułapie.

W okresie **od czwartego kwartału 2021r. do końca stycznia 2023 roku, europejskie państwa na ochronę konsumentów przed rosnącymi kosztami energii, przeznaczyły łącznie na wsparcie odbiorców kwotę 758 mld EUR³, z czego kraje samej UE przeznaczyły na ten cel 646 mld EUR. Polski wkład dla poprawy sytuacji odbiorców w tym okresie wyniósł 12,4 mld EUR i był to siódmy, najwyższy wynik pod względem udzielonej pomocy ze wszystkich krajów członkowskich UE. Polska wykazała się jedną z najwyższych efektywności kosztowych wprowadzonych rozwiązań osłonowych.** Wzrost cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych w naszym kraju wyniósł 12,9%, podczas gdy wydatki na ochronę konsumentów indywidualnych wyniosły tylko ok. 2% PKB. W tym samym okresie, Francja odnotowała około 20% wzrost cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych, nakładem około 3,8 - 4% krajowego PKB. Wartości te w Niemczech wyniosły odpowiednio 40% i 7,5% PKB, a w krajach nie należących do Wspólnoty, jak np. w Wielkiej Brytanii: 90% i niecałe 4% PKB.

Analizując rodzaj środków rządowych przeznaczonych przez wybrane kraje Europy na ochronę gospodarstw domowych i firm przed rosnącymi cenami energii i ich konsekwencjami dla kosztów życia, w okresie od września 2021 r. do stycznia 2023 r., należy wskazać, że 27 na 29 państw zastosowało obniżkę VAT/podatków energetycznych i transfery pieniężne dla odbiorców wrażliwych. Jedynie pięć państw UE (Francja, Hiszpania, Portugalia, Malta i Słowenia) zdecydowały się na regulację cen hurtowych energii elektrycznej.

---

³ <https://www.bruegel.org/„National fiscal policy responses to the energy crisis”> (publishing date 26 June 2023)

W okresie trwania najwyższego kryzysu energetycznego, pod koniec 2022 r., Polska miała jedno z najniższych cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych w UE - 109,2 EUR/MWh (wzrost o 12,9%). Średnia cena energii elektrycznej w UE w tym segmencie rynku, była zdecydowanie wyższa i wyniosła aż 271,6 EUR/MWh (wzrost o 21,7%). To samo dotyczy cen energii elektrycznej dla małych i średnich przedsiębiorstw, zużywających od 2 do 20 MWh rocznie. **W Polsce cena energii elektrycznej dla małego biznesu, w drugim półroczu 2022 roku wyniosła 108,4 EUR/MWh (wzrost o 80,4%) i była blisko dwukrotnie niższa od średniej unijnej:** w tym samym okresie, średnia cena energii elektrycznej w segmencie MSP w UE sięgnęła 191,9 EUR/MWh (wzrost o 97,6%).

Mimo wysokich cen energii na rynku hurtowym, jakie kształtowały się na polskiej giełdzie w drugim kwartale 2023 roku, polscy konsumenci energii elektrycznej, zużywający energię w celach bytowych, mieli relatywnie niskie ceny energii, wynoszące wraz ze wszystkimi podatkami przeciętnie 156,95 EUR/MWh. Jednak większość gospodarstw domowych, które zużywają energię elektryczną poniżej określonych limitów (o których jest mowa poniżej), mają zagwarantowane w 2023 roku jeszcze niższe, średnie ceny energii elektrycznej na poziomie taryf zatwierdzonych na 2022 rok: w wysokości 412 PLN netto⁴ (506,76 zł/MWh brutto), tj. 110,17 EUR/MWh brutto. Taki poziom cen w tej kategorii odbiorców detalicznych, stawia Polskę poniżej średniej ceny dla analizowanych 17 krajów europejskich. **Dodatkową ochronę dla odbiorców bytowych w Polsce, zapewniają też zamrożone na rok 2023 do poziomu w obowiązujących taryfach na 2022 rok, stawki opłat za świadczenie usług dystrybucji.** Niższe opłaty za fizyczną dostawę energii, obowiązują (podobnie jak w przypadku wyznaczonych limitów cenowych) do określonych poziomów zużycia energii przez odbiorcę.

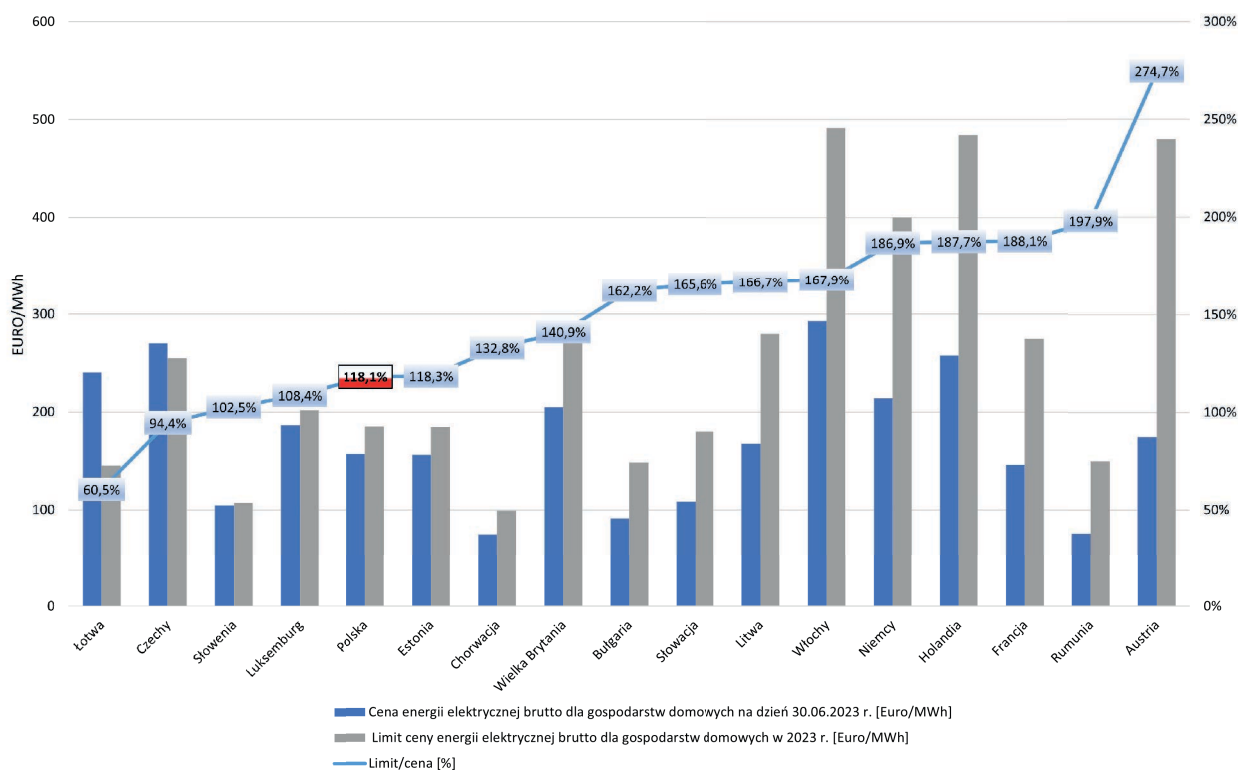
Aby określić efektywność mechanizmu wsparcia na rzecz odbiorców końcowych, narażonych na negatywne skutki wzrostu cen energii, w niniejszej pracy określono stopień ochrony konsumentów będących gospodarstwami domowymi, liczony jako udział limitu zamrożonej ceny dla gospodarstw domowych, w odniesieniu do bieżącej, notowanej na dzień 30 czerwca 2023 roku, ceny energii elektrycznej w taryfie dla gospodarstw domowych, obowiązującej w danym kraju. Z danych przedstawionych na poniższym wykresie wynika, że **w Polsce gospodarstwa domowe są chronione stosunkowo lepiej przed wzrostem cen, niż w wielu krajach Europy.**

Wprowadzony w Polsce limit cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych wyniósł tylko 185,36 EUR/MWh, w sytuacji, gdy np. we Włoszech (491,37 EUR/MWh) czy w Holandii (484 EUR/MWh) jest to ponad 2,6 razy więcej, w Austrii (480,00 EUR/MWh) niemal 2,6 razy więcej, w Niemczech (400 EUR/MWh) – ponad dwukrotnie więcej. Wyższe limity cen energii, ustanowione w poszczególnych krajach na podstawie właściwych aktów prawnych, przekładają się bezpośrednio na wyższe ceny energii dla konsumentów w tych państwach. Mieszkańcy Włoch, Austrii i Holandii wobec przyjętych w tych państwach zasad dotyczących interwencji publicznej, w celu złagodzenia skutków skoku cen dla konsumentów, mogą się spodziewać zatem jeszcze wyższych rachunków za energię elektryczną, o ile nie nastąpi stabilizacja sytuacji na rynkach energii.

---

⁴ Informacja Prezesa URE nr 46/2022

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych, <https://www.acer.europa.eu>, <https://www.energypriceindex.com/>

Rysunek 1

Stopień ochrony konsumentów będących gospodarstwami domowymi (GD) przed wzrostem cen energii elektrycznej w krajach UE, mierzony wskaźnikiem = limit/cena en. el. w taryfie dla GD [%].
(wg średniego kursu 1€uro=4,6 PLN, w okresie 01.12.2022-01.06.2023)

Państwa europejskie analizują zasadność stosowania nadzwyczajnych środków wsparcia w obliczu spadających cen energii. Biorąc pod uwagę apele o to, aby w środowisku wysokiej inflacji i sytuacjach nadzwyczajnych polityka fiskalna była ukierunkowana, dostosowana i krótkookresowa, możemy wnioskować, że lekcje wyciągnięte z kroków podjętych w okresie ostatniego kryzysu, będą pomagać państwom członkowskim skierować w przyszłości środki wsparcia energetycznego do najbardziej potrzebujących odbiorców i tylko w okresie występowania szczególnego ryzyka dla bezpieczeństwa energetycznego państw i obywateli.

W dniu 5 czerwca 2023 r. Komisja Europejska opublikowała sprawozdanie w sprawie nadzwyczajnych środków energetycznych. W oparciu o swoje ustalenia i biorąc pod uwagę ożywienie rynku, Komisja nie uważa obecnie za konieczne przedłużania środków antykryzysowych.

1

**Reakcje krajowych, europejskich
polityk fiskalnych na kryzys
energetyczny**

1. Reakcje krajowych, europejskich polityk fiskalnych na kryzys energetyczny

Rządy krajów europejskich różnie reagowały na kryzys energetyczny. Analizując sytuację od czwartego kwartału 2021 r., **europejskie państwa na ochronę konsumentów przed rosnącymi kosztami energii, tylko w okresie wrzesień 2021 r. - styczeń 2023 r., przeznaczyły łącznie na wsparcie odbiorców kwotę 758 mld EUR⁵.**

Kraje UE przeznaczyły na ten cel 646 mld EUR, z czego aż 265 mld EUR przeznaczyły na wsparcie swoich konsumentów energii same Niemcy. Równie wysokie wydatki poniosły inne, duże kraje unijne - 92,7 mld EUR przypadło na Włochy oraz prawie tyle samo - 92,1 mld EUR wydatkowała Francja. **Polski wkład dla poprawy sytuacji odbiorców w tym okresie wyniósł 12,4 mld EUR i był to siódmy, najwyższy wynik pod względem udzielonej pomocy ze wszystkich krajów członkowskich UE.** Gospodarki Europy Zachodniej były silnie uzależnione od dostaw gazu z Rosji i produkowały znaczną część energii elektrycznej ze spalania tego surowca. To zwielokrotniło ich problemy w czasie kryzysu energetycznego. Dlatego wielkość pomocy nie zawsze przekładała się na efektywność pakietów pomocowych. Przykładowo, pomimo rekordowych środków przeznaczonych w Niemczech, ceny energii elektrycznej dla gospodarstw domowych, w drugim półroczu 2022 roku, wobec analogicznego okresu roku poprzedniego i tak wzrosły tam o ponad 40%. Analogicznie, we Włoszech, mimo znacznych, jak wskazano powyżej, pakietów wsparcia, odnotowano w tym samym okresie wyższe wzrosty cen energii (o 72,7%), niż w przypadku większości krajów Europy. Podobnie w Holandii, w której pomimo wydatkowania 39,2 mld EUR z budżetu państwa na wsparcie dla odbiorców energii, odnotowano i tak jedno z najwyższych w Europie, wzrosty cen energii elektrycznej (80,8%).

Z krajów nie należących do Wspólnoty, wysokie wsparcie udzielone odbiorcom w wysokości 103 mld EUR poniosła Wielka Brytania, a 8,1 mld EUR pomocy publicznej trafiło do odbiorców końcowych w Norwegii. Podobnie jak w Niemczech, odbiorcy w Wielkiej Brytanii również nie obronili się przed wysokim wzrostem cen - w kraju tym nastąpił skok cen energii elektrycznej o prawie 91%, a w Norwegii wzrost opłat za energię elektryczną sięgnął 45,9%.

Szczegółowe dane dla poszczególnych państwa przedstawiono w tabeli 1-1

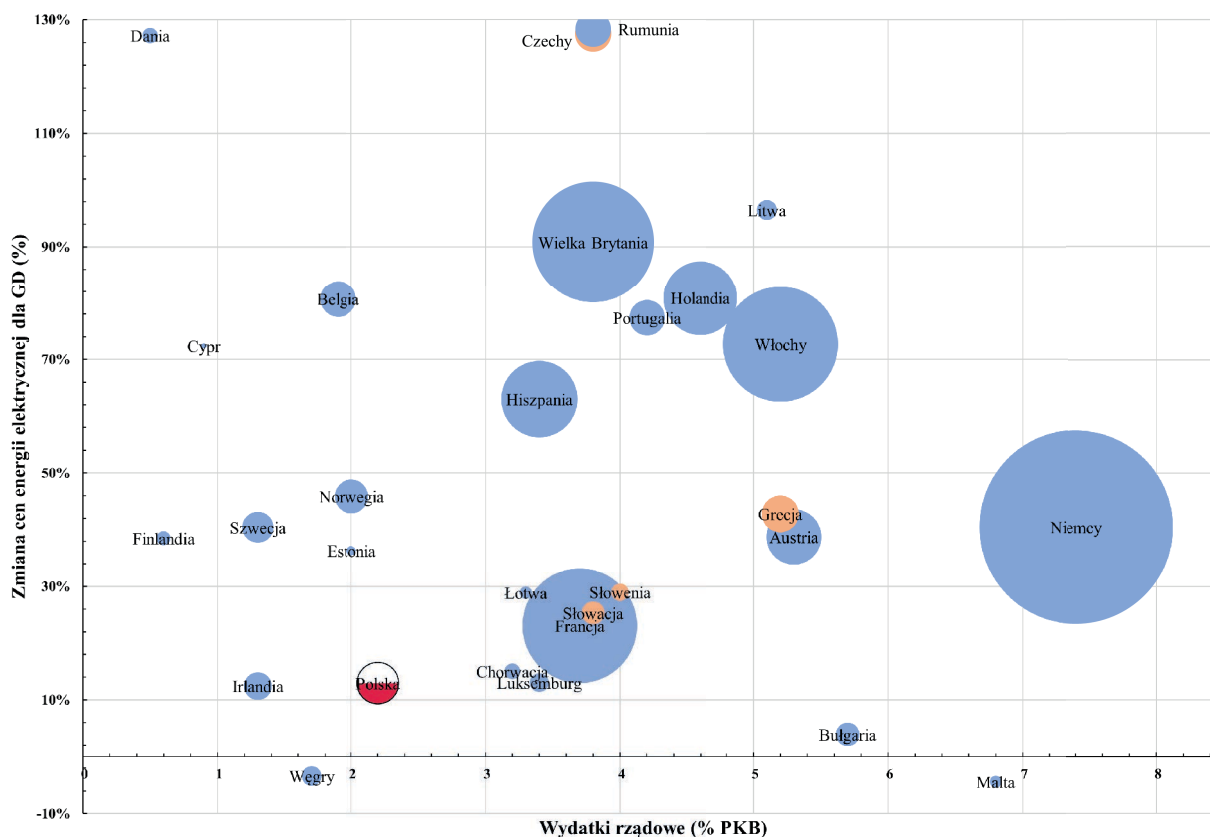
---

⁵ <https://www.bruegel.org/-/National-fiscal-policy-responses-to-the-energy-crisis/> (publishing date 26 June 2023)

Tabela 1-1

Zmiany cen energii elektrycznej (po uwzględnieniu pomocy publicznej udzielonej odbiorcom) dla gospodarstw domowych w krajach europejskich w latach 2021-2022 [EUR/kWh] oraz kwoty wsparcia rządów krajów Europy na ochronę konsumentów, w okresie kryzysu energetycznego, udzielone w okresie od września 2021 roku do końca stycznia 2023 roku.

Kraj	Kwota wsparcia (mld EUR)	Kwota wsparcia (proc. PKB)
Malta	1,0	6,8
Węgry	2,7	1,7
Bułgaria	3,9	5,7
Irlandia	5,4	1,3
Polska	12,4	2,2
Luksemburg	2,5	3,4
Chorwacja	1,8	3,2
Francja	92,1	3,7
Słowacja	3,7	3,8
Łotwa	1,1	3,3
Słowenia	2,1	4,0
Estonia	0,6	2,0
Finlandia	1,4	0,6
Austria	21,3	5,3
Szwecja	6,8	1,3
Niemcy	264,6	7,4
Grecja	9,5	5,2
Norwegia	8,1	2,0
Hiszpania	40,8	3,4
Cypr	0,2	0,9
Włochy	92,7	5,2
Portugalia	8,9	4,2
Belgia	9,4	1,9
Holandia	39,2	4,6
Wielka Brytania	103,3	3,8
Litwa	2,8	5,1
Dania	1,7	0,5
Czechy	9,2	3,8
Rumunia	9,0	3,8

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych Eurostat, Bruegel

Rysunek 1-1

Wzrost cen energii elektrycznej dla GD [%] w relacji do wielkości wsparcia finansowego [%] PKB krajów europejskich przeznaczonych na ochronę gospodarstw domowych i firm przed kryzysem energetycznym (wrzesień 2021 r. – styczeń 2023 r.).

Polska wykazała się jedną z najwyższych efektywności kosztowych wprowadzonych rozwiązań ochronnych. Wzrost cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych w naszym kraju wyniósł 12,9%, podczas gdy wydatki na ochronę konsumentów indywidualnych wyniosły tylko ok. 2% PKB. W tym samym okresie, Francja odnotowała około 20% wzrost cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych nakładem około 3,8 - 4% krajowego PKB. Wartości te w Niemczech wyniosły odpowiednio 40% i 7,5% PKB, a w Wielkiej Brytanii 90% i niecałe 4% PKB.

Analizując rodzaj środków rządowych przeznaczonych przez wybrane kraje Europy na ochronę gospodarstw domowych i firm przed rosnącymi cenami energii i ich konsekwencjami dla kosztów życia, w okresie od września 2021 r. do stycznia 2023 r., należy wskazać, że 27 na 29 państw zastosowało obniżkę VAT/podatków energetycznych i transfery pieniężne dla odbiorców wrażliwych. Jedynie pięć państw UE (Francja, Hiszpania, Portugalia, Malta i Słowenia) zdecydowało się na regulację cen hurtowych energii elektrycznej. W kolejnej fazie walki z kryzysem energetycznym będziemy obserwować ewolucję w obszarze stosowanych narzędzi fiskalnych. OECD i Komisja Europejska wskazują na wyższą skuteczność polityk dochodowych względem polityk cenowych, co może wpływać na kształt krajowych pakietów pomocowych. Kierowanie pieniędzy do najuboższych chroni najbardziej zagrożonych kryzysem energetycznym, jednocześnie nie ogranicza wpływu wysokich cen na redukcję zużycia energii.

W poniższej tabeli przedstawiono katalog działań podejmowanych przez rządy krajów europejskich na wsparcie konsumentów w okresie trwania kryzysu energetycznego. Wszystkie środki były omawiane, proponowane lub uchwalane od września 2021 r., kiedy kryzys energetyczny już się rozwijał. Termin „proponowane” (☐) odnosi się do środków, które zostały publicznie ogłoszone przez wysokich urzędników państwowych (takich jak ministrowie), natomiast pojęcie „uchwalone” (☑) to wszystkie te środki, które zostały już wdrożone.

Tabela 1-2

Katalog działań podejmowanych przez rządy krajów europejskich, na wsparcie konsumentów w okresie kryzysu energetycznego.

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych Bruegel

„uchwalone” - wszystkie te środki zostały już wdrożone,

„proponowane”- odnosi się do środków, które zostały publicznie ogłoszone przez wysokich urzędników państwowych, takich jak ministrowie.

Kraj	Obniżony podatek energetyczny / VAT	Regulacja cen detalicznych energii	Regulacja cen hurtowych energii	Wsparcie finansowe odbiorców wrażliwych	Wsparcie dla firm państwowych	Podatek od zysków nadzwyczajnych	Wsparcie dla odbiorców biznesowych	Inny rodzaj wsparcia
Austria	☒	☒		☒		☒	☒	☒
Belgia	☒	☒		☒		☒	☒	☒
Bułgaria	☒	☒		☒		☒	☒	
Chorwacja	☒	☒		☒			☒	☒
Cypr	☒	☒		☒	☒	☒	☒	
Czechy	☒	☒		☒	☒	☒	☒	☒
Dania	☒	☒		☒		☒	☒	☒
Estonia	☒	☒		☒			☒	
Finlandia	☒			☒		☒	☒	☒
Francja	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Hiszpania	☒	☒	☒	☒		☒	☒	
Grecja	☒	☒		☒	☒	☒	☒	
Holandia	☒	☒		☒		☒	☒	
Irlandia	☒			☒		☒	☒	☒
Litwa	☒	☒		☒		☒	☒	☒
Luksemburg	☒	☒		☒		☒	☒	
Łotwa	☒	☒		☒			☒	
Malta		☒	☒		☒		☒	☒
Niemcy	☒	☒		☒		☒	☒	☒
Norwegia	☒	☒		☒		☒	☒	
Polska	☒	☒		☒		☒	☒	
Portugalia	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	
Rumunia	☒	☒		☒		☒	☒	
Słowacja		☒		☒	☒	☒	☒	
Słowenia	☒	☒	☒	☒		☒	☒	
Szwecja	☒	☒		☒		☒	☒	☒
Węgry	☒	☒			☒	☒	☒	
Wielka Brytania	☒	☒		☒		☒	☒	☒
Włochy	☒	☒		☒		☒	☒	

2

Ceny energii elektrycznej w Polsce i w krajach europejskich w okresie najwyższego kryzysu energetycznego

2. Ceny energii elektrycznej w Polsce i w krajach europejskich w okresie najwyższego kryzysu energetycznego

2.1. Ceny energii elektrycznej netto dla gospodarstw domowych w krajach europejskich, w okresie II półrocze 2021 - II półrocze 2022.

Średnie ceny za energię elektryczną w Unii Europejskiej, w drugim półroczu 2022 r. względem analogicznego okresu 2021 r., dla gospodarstw domowych wzrosły o ponad 53 proc.

Według danych Eurostatu, przedstawiających średnie ceny energii elektrycznej w danym okresie (niezależnie od stosowanego modelu ustalania cen za energię elektryczną dla klientów indywidualnych w danym kraju), wzrost cen energii dla gospodarstw domowych w drugim półroczu 2022 r. był rekordowy w Grecji i wyniósł 190,2%, a w Rumunii, Danii, Czechach i Mołdawii, przekroczył ponad 120%. W innych, zamożnych państwach UE, jak Włochy, Holandia, Belgia, Portugalia, Hiszpania, ceny energii elektrycznej dla GD wzrosły w przedziale między 60 a ponad 80%.

Natomiast w Polsce ceny energii elektrycznej dla gospodarstw domowych były tylko niewiele wyższe niż rok wcześniej (o 12,9%), pomimo relatywnie niższej, w porównaniu do innych krajów, pomocy rządowej wynoszącej 12,4 mld EUR, czyli ok. 2,2 proc. PKB.

Od wybuchu wojny w Ukrainie i wywołania przez Rosję kryzysu energetycznego, rząd Polski sukcesywnie wdraża programy osłonowe, bez tych działań ceny energii byłyby w Polsce prawdopodobnie znacznie wyższe. Widać to bardzo wyraźnie, jeśli porówna się sytuację w innych krajach europejskich.

Pod koniec 2022 r. Polska miała jedne z najniższych cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych w UE (109,2 EUR/MWh). Średnia cena energii w UE w tym segmencie rynku była zdecydowanie wyższa i wyniosła aż 271,6 EUR/MWh. To samo dotyczy cen energii elektrycznej dla małych i średnich przedsiębiorstw, zużywających od 2 do 20 MWh rocznie. Szczegółowe dane o cenach energii elektrycznej dla gospodarstw domowych przedstawiono na kolejnych stronach.

---

⁵ <https://www.bruegel.org/-/National-fiscal-policy-responses-to-the-energy-crisis> (publishing date 26 June 2023)

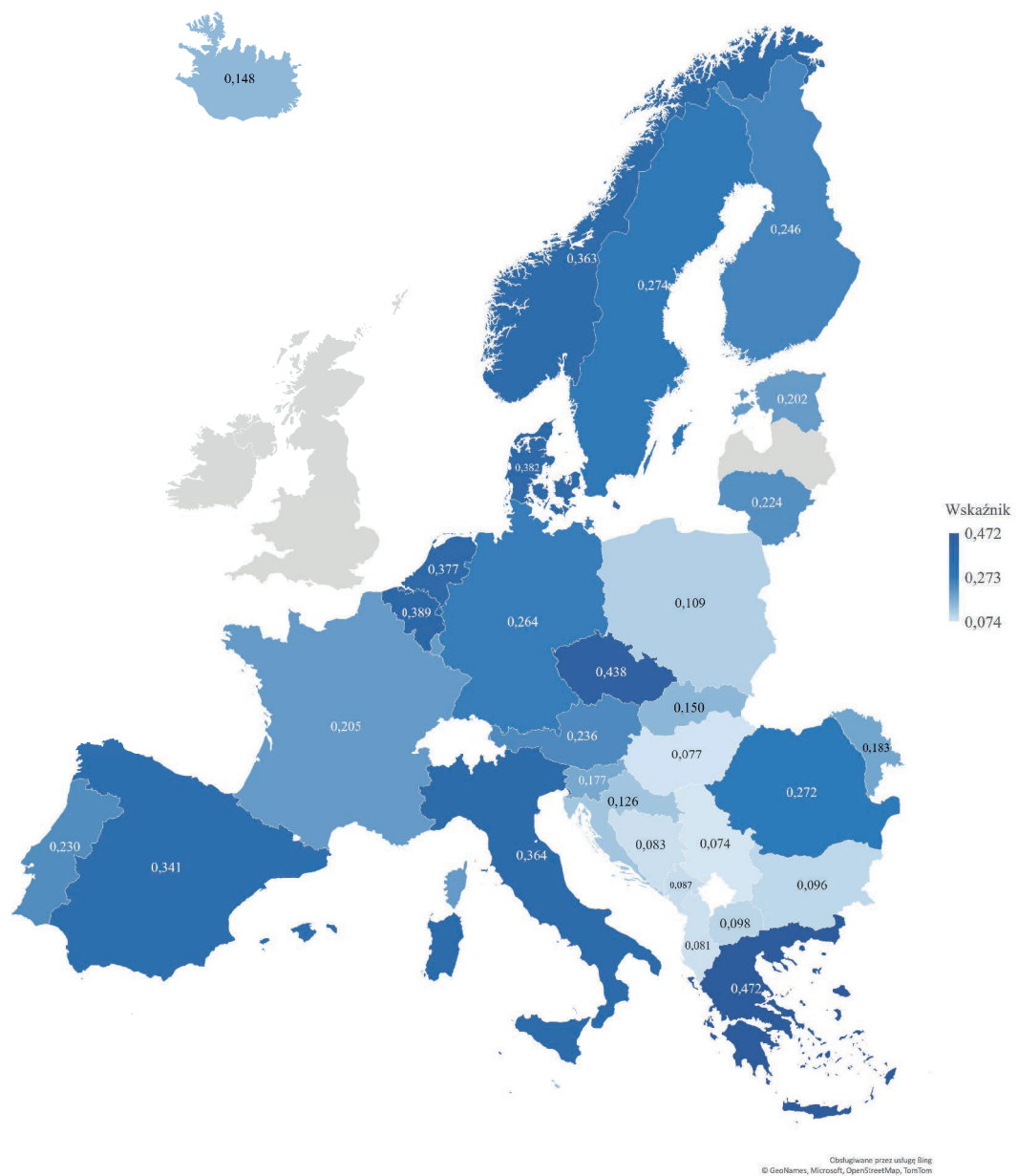

Tabela 2-1

Ceny energii elektrycznej netto (bez podatków i opłat) dla gospodarstw domowych w wybranych krajach europejskich w latach 2021-2022 [EUR/kWh].

Kraj	II półrocze 2021 (S2)	I półrocze 2022 (S1)	II półrocze 2022 (S2)	Dynamika (S2-2022) / (S1-2022), [%]
Serbia	0,0713	0,0717	0,0741	3,3%
Węgry	0,0801	0,0741	0,0774	4,5%
Albania	0,0781	0,0784	0,0813	3,7%
Bośnia i Hercegowina	0,0801	0,0826	0,0833	0,8%
Czarnogóra	0,0879	0,0859	0,0869	1,2%
Bułgaria	0,0920	0,0924	0,0956	3,5%
Macedonia	0,0805	0,0901	0,0984	9,2%
Polska	0,0967	0,0990	0,1092	10,3%
Chorwacja	0,1099	0,1156	0,1264	9,3%
Malta	0,1435	0,1412	0,1372	-2,8%
Islandia	0,1327	0,1449	0,1479	2,1%
Słowacja	0,1197	0,1411	0,1500	6,3%
Słowenia	0,1372	0,1190	0,1770	48,7%
Mołdawia	0,0817	0,0985	0,1827	85,5%
Luksemburg	0,1787	0,1996	0,2020	1,2%
Estonia	0,1482	0,1678	0,2020	20,4%
Francja	0,1665	0,1893	0,2049	8,2%
Litwa	0,1142	0,1231	0,2244	82,3%
Liechtenstein	0,2000	0,2147	0,2260	5,3%
Portugalia	0,1311	0,1900	0,2325	22,4%
Austria	0,1701	0,1787	0,2360	32,1%
Finlandia	0,1779	0,1877	0,2464	31,3%
Niemcy	0,1877	0,2188	0,2637	20,5%
Cypr	0,1560	0,1787	0,2689	50,5%
Rumunia	0,1189	0,1759	0,2715	54,3%
EU-27	0,1772	0,2231	0,2716	21,7%
Szwecja	0,1949	0,2086	0,2737	31,2%
Hiszpania	0,2089	0,3005	0,3405	13,3%
Norwegia	0,2489	0,2727	0,3631	33,1%
Włochy	0,2108	0,2998	0,3640	21,4%
Holandia	0,2083	0,2883	0,3767	30,7%
Dania	0,1679	0,2562	0,3815	48,9%
Belgia	0,2154	0,2805	0,3892	38,8%
Czechy	0,1926	0,2889	0,4382	51,7%
Grecja	0,1627	0,3058	0,4721	54,4%
Irlandia	0,2956	0,3323	bd	12,4%
Łotwa	0,1417	0,1827	bd	28,9%

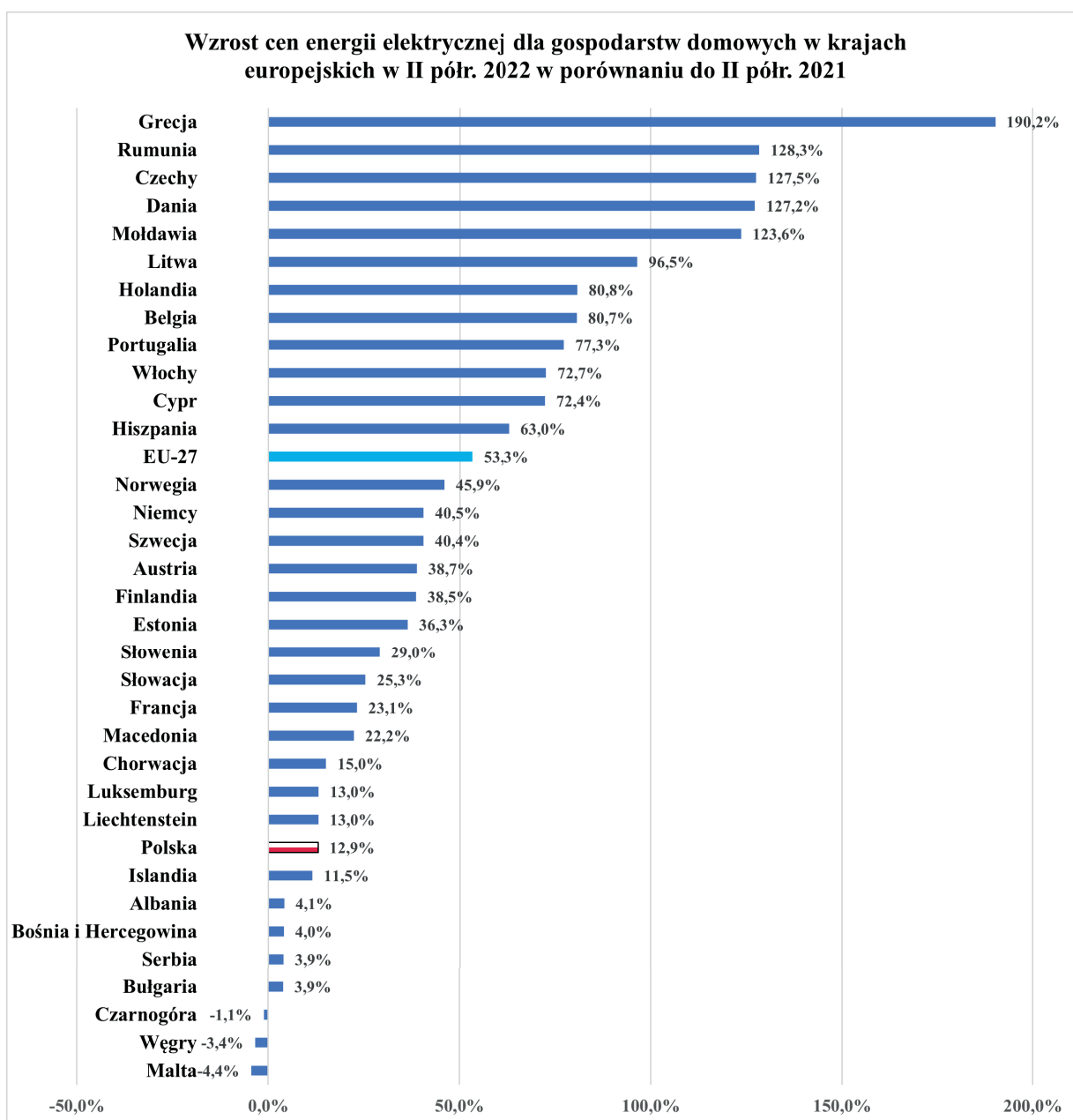
Źródło: Eurostat

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych Eurostat

Rysunek 2-1

Ceny energii elektrycznej netto dla gospodarstw domowych (GD) w krajach europejskich w II półroczu 2022 roku [EUR/MWh].

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych Eurostat

Rysunek 2-2

Wzrost cen energii elektrycznej netto (bez podatków i opłat) dla gospodarstw domowych w wybranych krajach europejskich w II półroczu 2022 roku, w porównaniu do cen energii w II półroczu 2021 r. [%].

2.2. Struktura cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych w latach 2020-2022, w podziale na: ceny energii elektrycznej netto, koszty dystrybucji i przesyłu, podatki i inne opłaty.

W większości krajów europejskich nastąpił duży wzrost cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych. Związek między cenami hurtowymi i detalicznymi różni się w poszczególnych państwach członkowskich i zależy od stosowanej regulacji i struktury cen detalicznych oraz właściwego dla danego kraju koszyka energetycznego. Nieliczne kraje, takie jak Austria, Czarnogóra, Holandia, Irlandia, Malta oraz Węgry, miały ceny niższe w 2022 roku niż w roku poprzednim.

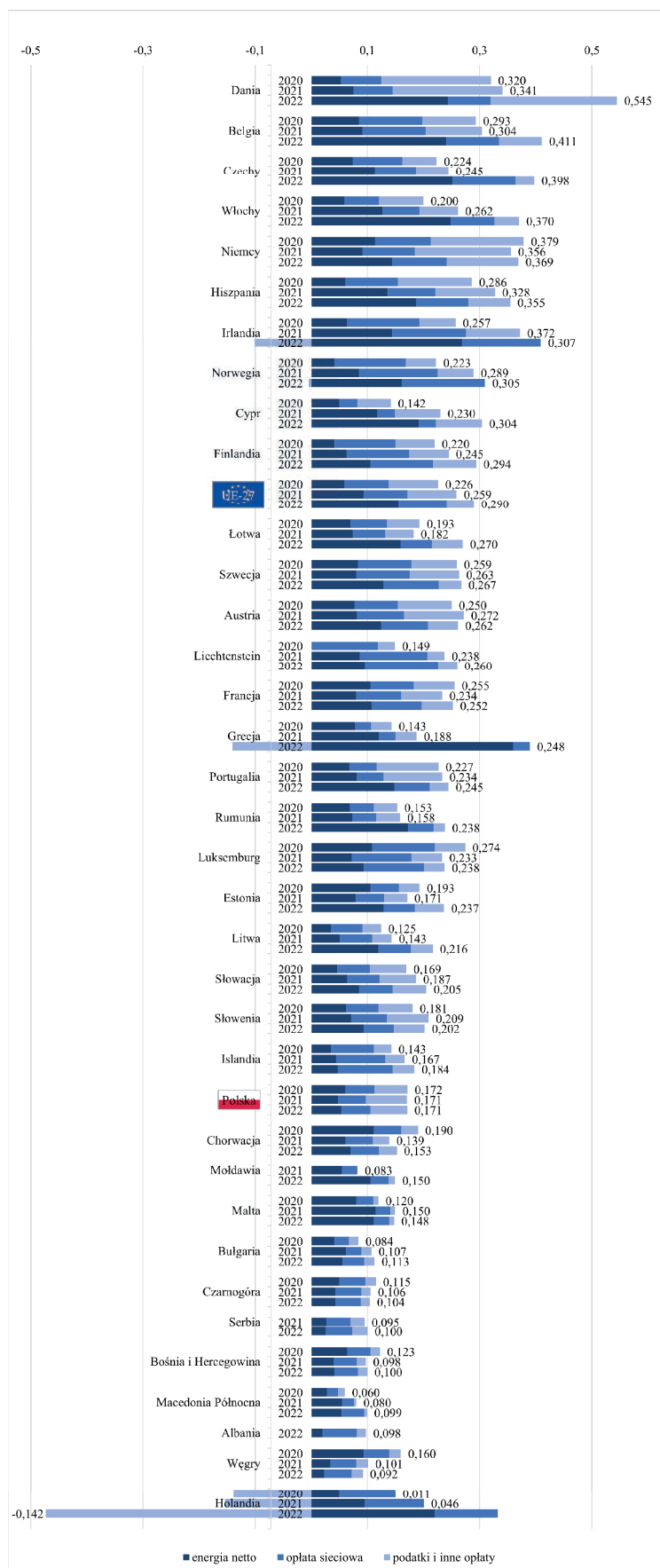
O ile ceny samej energii elektrycznej wzrosły w 2022 względem 2021 roku, to obniżki podatków i stawek VAT przyczyniły się do złagodzenia wzrostu końcowej ceny dla odbiorców z grupy gospodarstw domowych. Występują kraje, które podatki i inne opłaty wykazują na minusie. Sytuacja taka ma miejsce w Irlandii, Grecji oraz Holandii. Jest to spowodowane rekompensatami i programami pomocy wprowadzonymi w danych krajach, które traktowane są jako element „podatków i innych opłat”. Ze względu na ich większą wartość niż podatki, cała kategoria notuje wartość na minusie.

Ceny energii elektrycznej w Polsce dla gospodarstw domowych w okresie 2020-2022 były jednymi z niższych w Europie, kształtując się poniżej średniej ceny dla Unii Europejskiej.

W 2020 roku ceny były najwyższe w: Niemczech, Danii oraz Irlandii. W roku następnym były to kolejno: Irlandia, Niemcy oraz Dania. W 2022 roku najwyższe ceny miały Dania, Belgia oraz Czechy.

Najniższe ceny w 2020 r. odnotowano dla: Holandii, Macedonii Północnej oraz Serbii. W następnym roku były to: Holandia, Macedonia Północna oraz Mołdawia. W 2022 roku ceny były najniższe w: Holandii, Węgrzech oraz Albanii.

Szczegółowe dane dotyczące struktury cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych w latach 2020-2022, w wybranych krajach europejskich, przedstawiono w Tabeli 1 umieszczonej w Aneksie na końcu pracy.

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych Eurostat

Rysunek 2-3

Struktura cen energii elektrycznej dla GD w latach 2020-2022 w podziale na: ceny energii elektrycznej netto, koszty dystrybucji i przesyłu, podatki i inne opłaty [EUR/kWh].

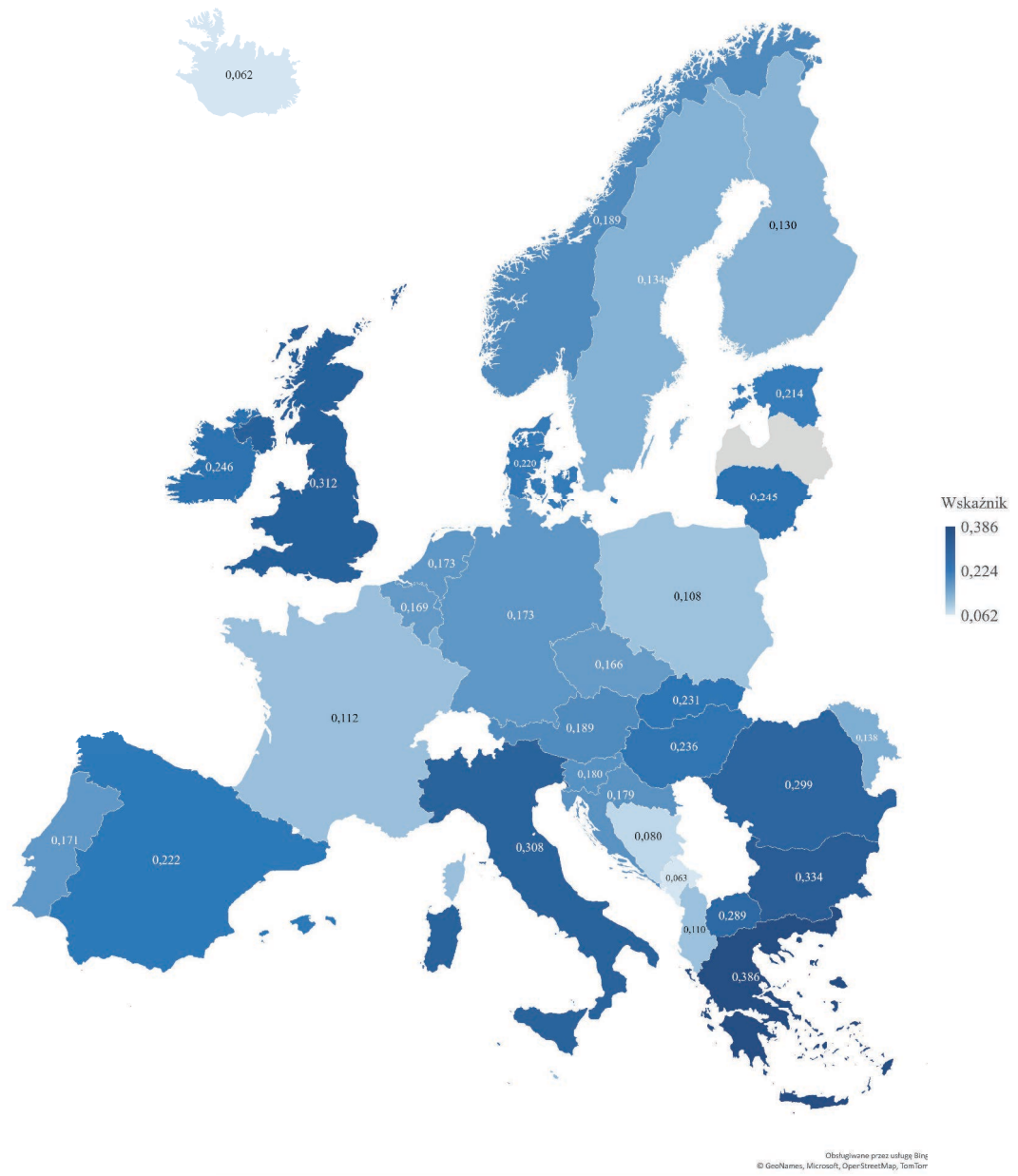
2.3. Ceny energii elektrycznej dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) o rocznym zużyciu w przedziale (2 - 20 GWh).

Tabela 2-2

Ceny energii elektrycznej netto (bez podatków i opłat) dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) o zużyciu (2 - 20 GWh), w wybranych krajach europejskich w latach 2021-2022 [EUR/kWh].

Kraj	II półrocze 2021 (S2)	I półrocze 2022 (S1)	II półrocze 2022 (S2)	Dynamika (S2-2022) / (S1-2022), [%]	Dynamika (S2-2022) / (S2-2021), [%]
Islandia	0,0563	0,0614	0,0623	1,50%	10,70%
Czarnogóra	bd	0,0633	0,0625	-1,30%	-
Bośnia i Hercegowina	0,0670	0,0741	0,0800	8,00%	19,40%
Polska	0,0601	0,0921	0,1084	17,70%	80,40%
Albania	0,1053	0,1057	0,1097	3,80%	4,20%
Francja	0,0745	0,1202	0,1123	-6,60%	50,70%
Malta	0,1210	0,1173	0,1204	2,60%	-0,50%
Finlandia	0,0776	0,0858	0,1295	50,90%	66,90%
Luksemburg	0,0749	0,1150	0,1330	15,70%	77,60%
Szwecja	0,0878	0,0975	0,1341	37,50%	52,70%
Mołdawia	0,0608	0,0754	0,1379	82,90%	126,80%
Czechy	0,0880	0,1552	0,1664	7,20%	89,10%
Belgia	0,0869	0,1282	0,1686	31,50%	94,00%
Portugalia	0,0918	0,1517	0,1713	12,90%	86,60%
Niemcy	0,0897	0,1440	0,1730	20,10%	92,90%
Holandia	0,0912	0,1383	0,1731	25,20%	89,80%
Chorwacja	0,0888	0,1197	0,1789	49,50%	101,50%
Słowenia	0,0772	0,1397	0,1796	28,60%	132,60%
Norwegia	0,1001	0,1258	0,1890	50,20%	88,80%
Austria	0,0928	0,1578	0,1893	20,00%	104,00%
EU -27	0,0971	0,1557	0,1919	23,20%	97,60%
Estonia	0,1146	0,1427	0,2139	49,90%	86,60%
Dania	0,1165	0,1521	0,2202	44,80%	89,00%
Hiszpania	0,1171	0,1801	0,2218	23,20%	89,40%
Słowacja	0,0946	0,1916	0,2310	20,60%	144,20%
Węgry	0,0977	0,1705	0,2356	38,20%	141,10%
Cypr	0,1365	0,1668	0,2393	43,50%	75,30%
Litwa	0,1162	0,1403	0,2446	74,30%	110,50%
Irlandia	0,1588	0,1874	0,2455	31,00%	54,60%
Macedonia	0,0978	0,1673	0,2892	72,90%	195,70%
Rumunia	0,1135	0,2275	0,2985	31,20%	163,00%
Włochy	0,1281	0,2232	0,3079	37,90%	140,40%
Bułgaria	0,1645	0,2296	0,3340	45,50%	103,00%
Grecja	0,1749	0,2791	0,3855	38,10%	120,40%
Łotwa	0,1103	0,1423	bd	bd	bd

Źródło: Eurostat

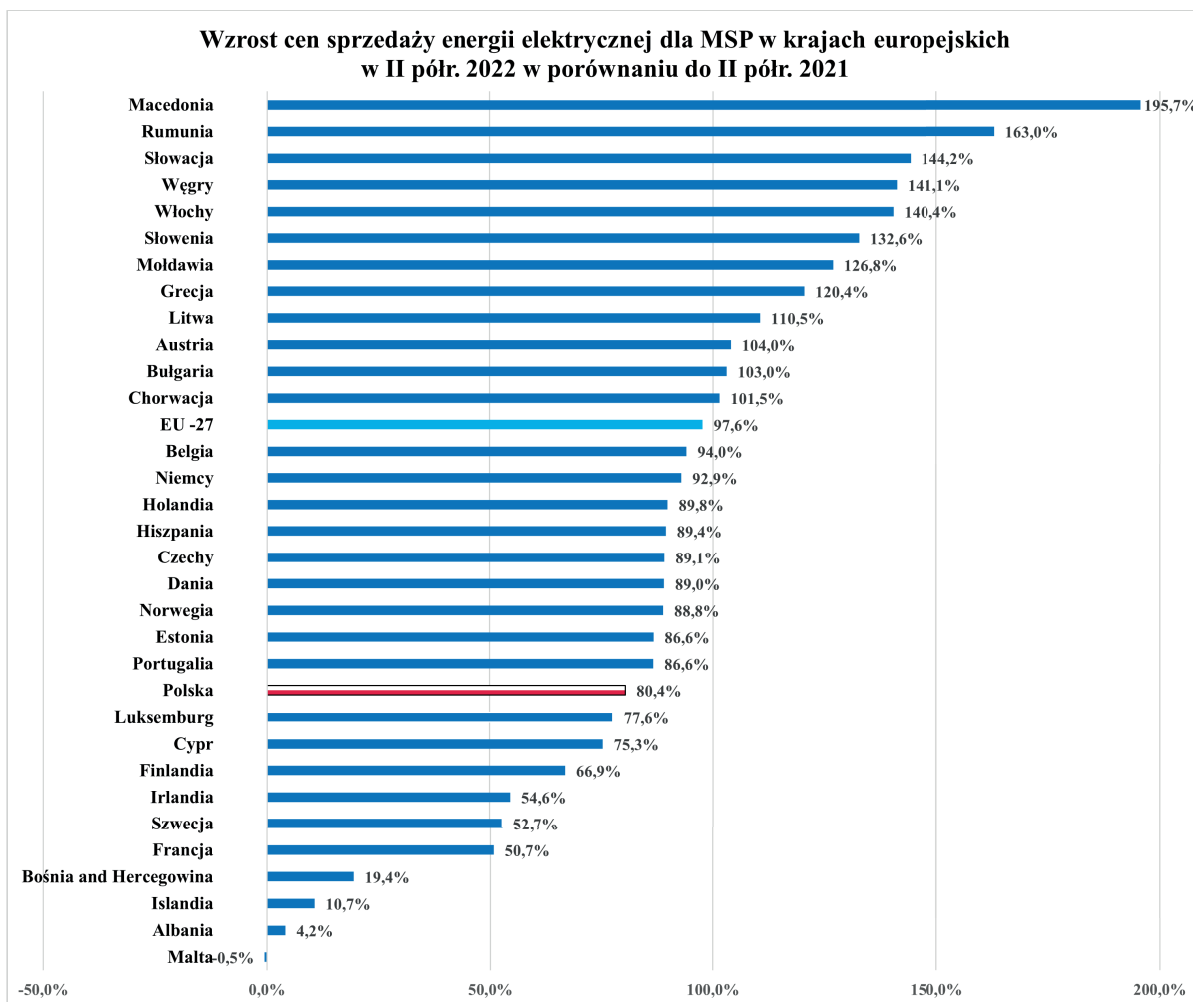

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych Eurostat

Rysunek 2-4

Ceny energii elektrycznej netto (bez podatków i opłat) dla MŚP w krajach europejskich, o rocznym zużyciu od 2 do 20 GWh, w latach 2021-2022 [EUR/kWh].

W Polsce cena energii elektrycznej dla małego biznesu w drugim półroczu 2022 roku wyniosła 108,4 EUR/MWh, a w tym samym okresie średnia cena energii elektrycznej w segmencie MŚP w UE sięgnęła 191,9 EUR/MWh (blisko dwukrotnie więcej). Dokładne dane o cenach energii elektrycznej i zużyciu energii w przedziale od 2 do 20 GWh rocznie dla MŚP, przedstawiono w poniższej tabeli i na mapce graficznej.

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych Eurostat

Rysunek 2-5

Wzrost cen energii elektrycznej dla MŚP o rocznym zużyciu od 2 do 20 GWh w wybranych krajach europejskich w II półroczu 2022 roku, w porównaniu do II półroczu 2021 r. [%].

2.4. Struktura cen energii elektrycznej dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w latach 2020-2022 o rocznym zużyciu w przedziale 2 - 20 GWh, w podziale na: ceny energii elektrycznej netto, koszty dystrybucji i przesyłu, podatki i inne opłaty.

W tej grupie odbiorców wszystkie kraje poza Maltą (dla której ceny pozostały na tym samym poziomie w 2022 roku, jak w roku 2021) odnotowały duży wzrost cen energii elektrycznej. W związku z dynamiczną sytuacją na rynkach energii, w wielu krajach zaobserwowano wzrost ceny energii elektrycznej netto. Pozostałe elementy zmieniły się w mniejszym stopniu, ponieważ zakres ochrony MŚP był w większości krajów mniejszy niż w przypadku gospodarstw domowych. Dla tej grupy odbiorców, podatki i inne opłaty są podawane jako wartość ujemna w przypadku Grecji oraz Bułgarii.

Ceny energii elektrycznej w Polsce dla małych i średnich przedsiębiorstw w analizowanym okresie 2020-2022 były jednymi z najniższych, kształtując się znacznie poniżej średniej ceny dla Unii Europejskiej.

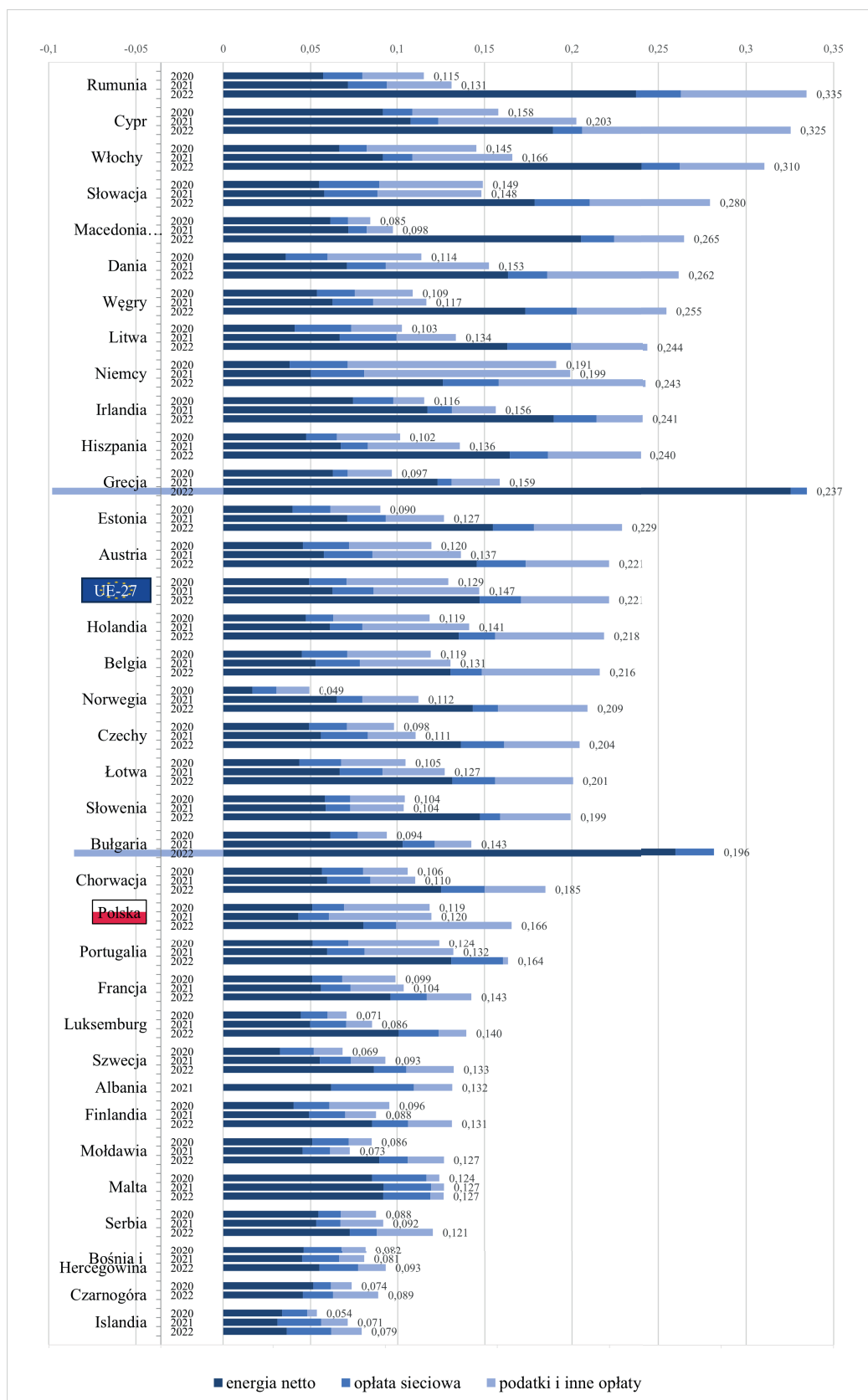
W 2020 roku najwyższe ceny miały: Niemcy, Cypr i Słowacja. W roku następnym były to kolejno: Cypr, Niemcy oraz Włochy. W 2022 roku ceny były najwyższe w Danii, Belgii oraz w Czechach.

Najniższe ceny w 2020 odnotowano dla: Norwegii, Islandii oraz Albanii. W następnym roku były to: Czarnogóra, Albania i Islandia. W 2022 roku ceny były najniższe dla: Islandii, Czarnogóry oraz Bośni i Hercegowiny.

Cena energii elektrycznej netto dla MŚP o rocznym zużyciu w przedziale 2 - 20 GWh w 2022 roku wyniosła w Polsce 0,0808 EUR/kWh, podczas gdy średnia UE 27 to 0,1472 EUR/kWh. Na 35 przeanalizowanych przez Eurostat krajów - w 2022 roku cena energii netto dla Polski była wśród 6 najniższych (niższą od Polski cenę netto dla ww. sektora MŚP miały tylko: Albania, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Islandia i Serbia).

Opłata sieciowa dla MŚP o rocznym zużyciu w przedziale 2 - 20 GWh w 2022 roku wyniosła w Polsce 0,0188 EUR/kWh, czyli znacznie poniżej średniej unijnej (0,0236 EUR/kWh). W przypadku segmentu MŚP w 2022 r. jedynym elementem składowym wyższym (nieznacznie) w przypadku Polski niż średnia unijna były podatki i inne opłaty (Polska 0,0659 EUR/kWh; średnia UE 0,0504 EUR/kWh).

Szczegółowe dane dotyczące struktury cen energii elektrycznej dla MŚP w latach 2020-2022, o rocznym zużyciu w przedziale 2-20 GWh, przedstawiono w Tabeli 2, umieszczonej w Aneksie.

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych Eurostat

Rysunek 2-6

Struktura cen energii elektrycznej dla MŚP w latach 2020-2022 o rocznym zużyciu w przedziale (2 - 20 GWh), w podziale na: ceny energii elektrycznej netto, koszty dystrybucji i przesyłu, podatki i inne opłaty [EUR/kWh].

2.5. Struktura cen energii elektrycznej dla odbiorców przemysłowych w latach 2020-2022 o rocznym zużyciu energii ponad 150 GWh, w podziale na: ceny energii elektrycznej netto, koszty dystrybucji i przesyłu, podatki i inne opłaty.

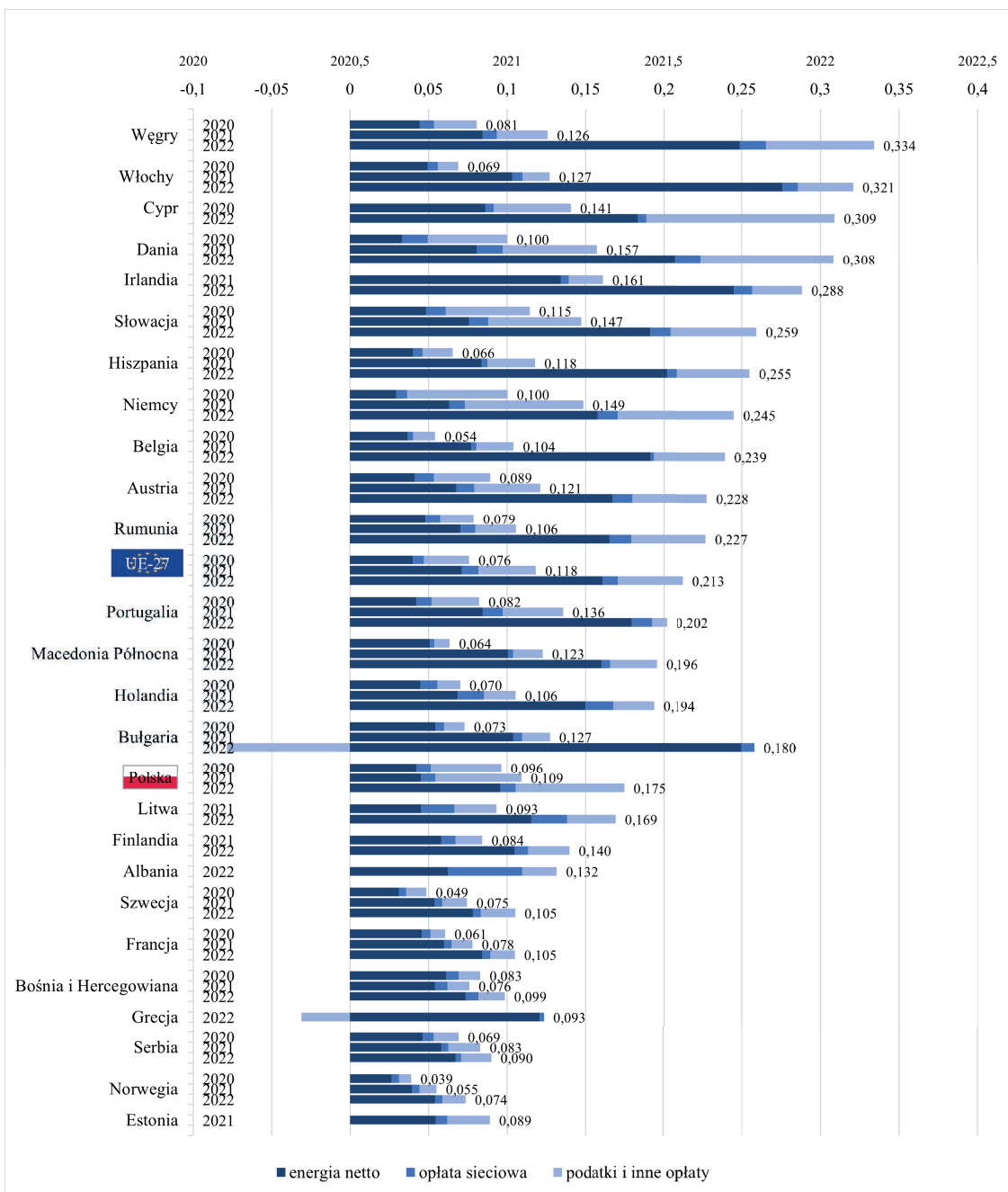
Ze względu na charakter tej grupy, w wielu krajach dane te są niedostępne do użytku publicznego i są klasyfikowane jako dane poufne. Są to: Czechy, Chorwacja, Łotwa, Malta, Luksemburg, Słowenia, Czarnogóra, Malta, Islandia oraz Mołdawia. Do 2021 r. dane te były uznawane za poufne również w Grecji.

W grupie odbiorców przemysłowych wszystkie kraje europejskie odnotowały duży wzrost cen energii elektrycznej. Również w przypadku tej grupy odbiorców, w większości krajów podjęte działania osłonowe (obniżki podatków VAT i/lub innych danin) nie były w stanie zupełnie powstrzymać wzrostu cen. **Ceny energii elektrycznej w Polsce dla odbiorców przemysłowych w 2022 roku ukształtowały się poniżej średniej ceny dla Unii Europejskiej,** jednak nie ze względu na spadek tych cen w Polsce, a ze względu na znacznie szybszy wzrost cen energii elektrycznej dla dużych odbiorców przemysłowych w pozostałych krajach UE. W dwóch poprzednich latach ceny te plasowały się powyżej średniej unijnej.

W 2020 roku najwyższe ceny dla przemysłu miały: Cypr, Słowacja oraz Niemcy. W roku następnym były to kolejno: Irlandia, Dania, Niemcy. W 2022 roku ceny najwyższe w tym segmencie odbiorców odnotowały: Węgry, Włochy oraz Cypr. Najniższe ceny w 2020 r. odnotowano dla: Litwy, Norwegii oraz Szwecji. W 2021 roku były to: Norwegia, Szwecja oraz Bośnia i Hercegowina. W 2022 roku ceny były najniższe w: Norwegii, Serbii oraz Grecji.

W 2022 roku ceny energii dla odbiorców przemysłowych o rocznym zużyciu energii ponad 150 GWh w Polsce wyniosły 0,1746 EUR/kWh, czyli znacznie poniżej średniej UE: 0,2125 EUR/kWh. Na ww. ceny składały się: ceny energii elektrycznej netto (0,0957 EUR/kWh dla Polski; 0,1607 EUR/kWh dla UE), koszty dystrybucji i przesyłu – opłata sieciowa (0,0098 EUR/kWh dla Polski, dokładnie tyle, ile wyniosła średnia dla UE), podatki i inne opłaty (0,0691 EUR/kWh dla Polski; 0,042 EUR/kWh dla UE).

Udostępnione przez kraje Unii Europejskiej dane dotyczące struktury cen energii elektrycznej dla odbiorców przemysłowych w latach 2020-2022, o rocznym zużyciu ponad 150 GWh/rok zostały przedstawione w Tabeli 3, umieszczonej w Aneksie.

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych z Eurostatu.

Rysunek 2-7

Struktura cen energii elektrycznej dla odbiorców przemysłowych w latach 2020-2022 o rocznym zużyciu energii ponad 150 GWh [EUR/kWh].

The background features a collage of financial data. In the top left, there's a bar chart with red bars and values: 25, 21,2, 19,6, 22,1, 21. Below it, a green and blue bar chart is partially visible. A large orange zigzag line trends upwards from the middle left towards the bottom right. In the center, there are Euro banknotes: a 50 Euro note (orange), a 100 Euro note (green), and a 200 Euro note (grey).

3

Kraje europejskie, które jako rozwiązanie podstawowe wprowadziły limit ceny na energię elektryczną na poziomie detalicznym

3. Kraje europejskie, które jako rozwiązanie podstawowe wprowadziły limit ceny na energię elektryczną na poziomie detalicznym

3.1. Austria

Rząd Austrii zdecydował się na zamrożenie cen energii do połowy 2024 roku, aby złagodzić rosnące koszty energii elektrycznej, a tym samym pomóc gospodarstwom domowym w radzeniu sobie ze wzrostem cen. Planuje się, że zamrożenie cen dotyczyć będzie limitu zużycia do 2900 kilowatogodzin na rok. **Zgodnie z zasadami, które obowiązują od października 2022 roku, jeśli cena energii elektrycznej przekracza 40 centów za 1 kilowatogodzinę, to odbiorcom końcowym odlicza się od tej ceny maksymalnie 30 centów, przy czym za pokrycie różnicy dostawcom energii elektrycznej odpowiada Rząd.** Zamrożenie cen ma obowiązywać do połowy 2024 roku. Zdaniem ekspertów, dopłatę otrzyma około połowa gospodarstw domowych, które zużywają mniej niż 2900 kWh rocznie. Dotacje zostaną potrącone automatycznie z rachunków za energię elektryczną. Z kolei osoby o niskich dochodach otrzymają jeszcze jedną, jednorazową płatność w wysokości 200 EUR tytułem rekompensaty z powodu kosztów energii. Koszty dotacji zostały oszacowane przez rząd Austrii na około 3 do 4 miliardów EUR.

Tabela 3-1

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Austrii [EUR /MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia e.e. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	174,7 EUR /MWh	Rekompensata maksymalna do 300 EUR/MWh, jeśli cena en. el. >480EUR/MWh	Od 01.10.2022 do 30.06.2024 r.	<2,9 MWh	Zawieszenie zryczałtowanej opłaty za zieloną energię elektryczną („Ökostrompauschale”) oraz dotacji na zieloną energię elektryczną („Ökostromförderbeitrag”), Szacowane oszczędności dla gospodarstw domowych, o średnim zużyciu 3500 kWh/rok, to 67 EUR /rok
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) *)	233,2 EUR /MWh	bd	bd	bd	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

Dodatkowo, nastąpiło zawieszenie zryczałtowanej opłaty za zieloną energię elektryczną („Ökostrompauschale”) oraz dotacji na zieloną energię elektryczną („Ökostromförderbeitrag”), których całkowity szacunkowy koszt wynosi 900 mln EUR. Szacowane oszczędności dla gospodarstw domowych, o średnim zużyciu 3500 kWh/rok, to 67 EUR/rok. Wraz z zawieszeniem ryczałtu, który wynosi 42 EUR za punkt pomiarowy, przeciętne gospodarstwo domowe oszczędzi około 110 EUR na kosztach zakupu energii elektrycznej. Według rządowych szacunków, firmy mogłyby zaoszczędzić do 67 000 EUR rocznie, a przedsiębiorstwa przemysłowe o przykładowym rocznym zużyciu 66 GWh nawet około 275 000 EUR w porównaniu z 2021 r.

3.2. Bułgaria

W dniu 16 maja 2022 r. Bułgaria przyjęła serię pakietów pomocowych, ukierunkowanych m.in. na rosnące ceny energii dla konsumentów. **Rząd zamroził ceny energii elektrycznej dla gospodarstw domowych oraz zniósł akcyzę, wykorzystując jako próg do zamrożenia wysokość cen energii w lipcu 2021 r.** Ceny energii elektrycznej dla gospodarstw domowych podlegają urzędowej regulacji (rynek ma zostać uwolniony dopiero w 2025 roku), dlatego też wprowadzony limit cenowy nie ma daty końcowej.

W dniu 8 listopada 2022 r. parlament przyjął decyzję o przedłużeniu obowiązujących rekompensat, w celu złagodzenia skutków wysokich kosztów energii elektrycznej dla przedsiębiorstw, do końca 2023 r. Wszyscy odbiorcy niebędący gospodarstwami domowymi otrzymują pełną rekompensatę różnicy, między realną średnią miesięczną ceną podstawowego indeksu rynku dnia następnego Bułgarskiej Niezależnej Giełdy Energii Elektrycznej (IBEX) za dany miesiąc a ceną bazową równą 128 EUR /MWh. Ponadto rząd bułgarski pokryje 80% cen energii elektrycznej powyżej 102 EUR/MWh, stanowiącej kompensacyjną cenę bazową dla dużych odbiorców biznesowych, jeśli zainwestowali oni w poprawę efektywności energetycznej i rozwój odnawialnych źródeł energii na własny użytek.

Tabela 3-2

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Bułgarii [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia e.e. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	91,3 EUR /MWh	148,1 EUR/MWh	.bd	bd	bd
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) ^{*)}	193,7 EUR/MWh	Pokrycie w całości różnicy pomiędzy stałą ceną bazową w wysokości ok. 128 €/MWh oraz rzeczywistą średnią miesięczną ceną giełdową segmentu „RDN”	Od 01.07.2022 do 31.12.2023r .	bd	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

3.3. Chorwacja

W drugim pakiecie wprowadzonym we wrześniu 2022 r., dodatkowo określono maksymalne ceny detaliczne energii elektrycznej dla różnych rodzajów odbiorców w następujący sposób:

- Gospodarstwa domowe zapłacą 0,07 EUR/kWh za energię (tylko część energetyczna ceny końcowej), do 2500 kilowatogodzin energii elektrycznej i średnio 0,105 EUR/kWh za zużycie powyżej tego progu;

- Przedsiębiorstwa będą płacić za energię elektryczną (bez dystrybucji) średnio 0,07 EUR/kWh za zużycie poniżej 250 000 kWh, 0,18 EUR/kWh za zużycie powyżej 250 000 kWh i do 2 500 000 kWh, a 0,23 EUR/kWh za zużycie powyżej 2 500 000 kWh;
- Jednostki niebędące gospodarstwami domowymi, czyli instytucje publiczne, przedszkola, szkoły, uczelnie, domy spokojnej starości, organizacje pozarządowe, wspólnoty wyznaniowe, gminy i miasta mają ustalone ceny energii, średnio w wysokości 0,07 EUR/kWh, w odniesieniu do poziomu zużycia.

W ramach pierwszego pakietu działań łagodzących wpływ cen energii, wdrożonego w lutym 2022 r., ograniczono wzrost cen energii elektrycznej u państwowych dostawców energii elektrycznej, dążąc do ogólnego wzrostu cen energii elektrycznej o 9,6%, zamiast 23%.

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Chorwacji [EUR/MWh].

Tabela 3-3

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Chorwacji [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	74,5 EUR /MWh	1. 79,1 EUR/MWh 2. 118,7 EUR/MWh	bd	1. do 2,5 MWh 2. >2,5 MWh	bd
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP)*)	217,5 EUR/MWh	1. 79,1 EUR/MWh 2. 203,4 EUR/MWh	bd	1. <250 MWh 2. Od 250 MWh do 2 500 MWh	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

Progi i zużycie odnoszą się w rozporządzeniu do 6-miesięcznego zużycia, począwszy od 1 października 2022 r. Jako średnia rozumiana jest cena ustalona dla jednolitej taryfy dziennej, chociaż rozporządzenie określało dokładne taryfy dzienne oraz wysokie/niskie taryfy dzienne. W ramach pierwszego pakietu działań łagodzących wpływ cen energii, wdrożonego w lutym 2022 r., ograniczono wzrost cen energii elektrycznej u państwowych dostawców energii elektrycznej, dążąc do ogólnego wzrostu cen energii elektrycznej o 9,6% zamiast 23%.

3.4. Czechy

Oferowane taryfy największego sprzedawcy energii elektrycznej w Czechach (CEZ) w roku 2023 są determinowane przyjętymi przez rząd regulacjami dotyczącymi maksymalnych stawek za energię elektryczną. Od 1 stycznia 2023 r. obowiązuje Rozporządzenie Rządu nr 298/2022 w sprawie ustalania cen energii elektrycznej i gazu w nadzwyczajnej sytuacji rynkowej. Przedmiotowy akt prawny ustala poziom cen maksymalnych stosowanych wobec gospodarstw domowych oraz małych i średnich przedsiębiorstw w roku 2023. **Czeski rząd gwarantuje, że gospodarstwa domowe, sektor publiczny, w tym szpitale, budynki administracji publicznej, szkoły,**

a także sektor MŚP będą otrzymywać energię w stałych cenach brutto, która maksymalnie wyniesie 6 050 CZK za 1 MWh energii elektrycznej (255 EUR/MWh). Jeśli wziąć pod uwagę opodatkowanie, to czeski limit cen odpowiada 180 EUR/MWh netto, czyli limitowi zaproponowanego na szczelbu unijnym. Gospodarstwa domowe, osoby samozatrudnione i małe firmy będą miały limit cenowy ustalony na poziomie 100% ich zużycia energii elektrycznej. Natomiast w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw, dotyczy to 80 proc. ich najwyższego zużycia w ciągu ostatnich pięciu lat, a w przypadku dużych – do limitu określonego przez tzw. Tymczasowe Ramy Kryzysowe, tj. w wysokości 3,6 miliarda koron czeskich (CZK), poniesionych na zakup energii.

Tabela 3-4

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Czechach [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	270,2 EUR/MWh	255 EUR/MWh ⁶	01.01.2023-31.12.2023 z możliwością przedłużenia	Bez limitu	1. Rząd zapewnił gospodarstwom domowym korzystającym z energii elektrycznej składkę z taryfy oszczędnościowej. Jesienią 2022 r. państwo wypłaciło im jednorazową zniżkę w wysokości od 2 do 3,5 tys. koron. 2. Od października 2022 r. zwolnienie z opłat za dotowane źródła energii pomaga wszystkim odbiorcom energii elektrycznej – gospodarstwom domowym i firmom. Zniesienie opłaty sprawi, że energia elektryczna będzie tańsza nawet o 599 koron za każdą MWh zużytej energii elektrycznej.
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) *)	205,4 EUR/MWh	255 EUR/MWh ⁷	01.01.2023-31.12.2023 z możliwością przedłużenia	80 proc. ich najwyższego zużycia w rozpatrywanym miesiącu kalendarzowym, w ciągu ostatnich pięciu lat.	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

Rząd czeski stwierdził również, że gospodarstwa domowe (i inne punkty poboru, takie jak domki letniskowe) będą zwolnione z opłat za energię, jeśli energia elektryczna będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.

⁶ wg średniego kursu 1€uro=23,814CZK, w okresie 01.12.2022-01.06.2023

⁷ wg średniego kursu 1€uro=23,814CZK, w okresie 01.12.2022-01.06.2023

3.5. Estonia

Od października 2022 r. do kwietnia 2026 r. obowiązuje stała cena energii elektrycznej dla gospodarstw domowych. W dniu 30 września 2022 r. Urząd ds. Konkurencji ustalił tymczasową cenę energii elektrycznej na 156,24 EUR/MWh, czyli 15,6 centa/kWh. Od 1 października 2022 r. uprawnieni byli wszyscy konsumenci będący gospodarstwami domowymi, a od 1 listopada 2022 r. mikro i MŚP, samozatrudnieni, fundacje i organizacje non-profit, co umożliwiła tym grupom zakup energii elektrycznej po stałej cenie regulowanej ok. 156 EUR/MWh. Program ma trwać do końca kwietnia 2026 r. Stawki akcyzy na energię elektryczną (i inne niektóre paliwa) zostały obniżone od 1 maja 2020 r. do 30 kwietnia 2022 r. i ponownie przedłużone do kwietnia 2023 r.

Tabela 3-5

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Estonii [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	156,2 EUR/MWh	184,9 EUR/MWh	od 01.10.2022 do 01.04.2026	bd	Od października 2022 r. do marca 2023 r. gospodarstwa domowe otrzymują rekompensatę w wysokości do 5 centów/kWh średniej miesięcznej ceny energii elektrycznej bez VAT, która przekracza 8 centów za kilowatogodzinę (kWh).
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) *)	271,4 EUR/MWh	184,9 EUR/MWh	od 01.11.2022	bd	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

3.6. Francja

Limit ceny energii elektrycznej oferowany przez EDF, głównego dostawcę energii elektrycznej dla około 70% odbiorców indywidualnych, został wprowadzony na początku 2022 r., ograniczając dopuszczalny wzrost taryf w 2022 r. do 4%. Ten środek ochrony został przedłużony do końca stycznia 2023r. i obejmuje również małe firmy poza gospodarstwami domowymi. Od lutego 2023 r. do końca lipca 2023 r. cena energii elektrycznej może wzrosnąć maksymalnie o 15% w porównaniu z cenami energii jakie były notowane w 2022 roku.

Od lutego 2022 r. do stycznia 2023 r., został obniżony podatek od energii elektrycznej, z 22,50 EUR/MWh do 1 EUR/MWh dla gospodarstw domowych i 0,5 EUR/MWh dla przedsiębiorstw. Obniżone stawki zostały przedłużone o kolejny rok, od lutego 2023 r., z takim samym poziomem podatku jak w 2022 r. Utrzymanie tarczy taryfowej na energię elektryczną, będzie kosztować państwo w 2023 r. 5 mld EUR.

Ponadto przedsiębiorstwa energetyczne będą oferować zachęty do ograniczania zużycia energii, np. TotalEnergy oferuje premię w przedziale od 30 do 120 EUR, w zależności od oszczędności

energii, uzyskanych w przypadku ogrzewania gospodarstw domowych energią elektryczną, wskutek czego zmniejszają zużycie energii elektrycznej, o co najmniej 5%, w okresie do 31 listopada 2022 r. i 1 marca 2023 r.

Tabela 3-6

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej we Francji [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	146,1 EUR/MWh	1. 248,6 EUR/MWh 2. 274,9 EUR/MWh	1. 01.02.2022 do 31.01.2023 2. 01.02.2023 do 31.07.2023	bd	Bony energetyczne w wysokości 100 EUR. dla wszystkich zarabiających mniej niż 2 000 EUR miesięcznie netto – około 38 mln osób) do końca 2022r.
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) *)	134,6 EUR/MWh	295,4 EUR/MWh	01.02.2022 do 31.01.2023	bd	Rząd obniżył podatek od energii elektrycznej z 22,50 EUR/MWh do 0,50 EUR dla przedsiębiorstw.

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

3.7. Holandia

W dniu 21 marca 2022 r. rząd zgodził się na podwyższenie jednorazowego zasiłku energetycznego (energietoeslag) dla osób o dochodach zbliżonych do uzyskania pomocy społecznej, w wysokości do 800 EUR (poprzednio 200 EUR). Jednocześnie rząd obniżył stawkę podatku od towarów i usług (VAT) na energię z 21% do 9%.

W dniu 4 października 2022 r. rząd holenderski wprowadził limit cenowy na energię elektryczną dla wszystkich konsumentów, ograniczający cenę energii elektrycznej do 0,40 €/kWh, począwszy od stycznia 2023 r. Te pułapy cenowe dotyczą tylko poziomu zużycia energii elektrycznej do 2900 kilowatogodzin na rok. W ramach tej umowy, gospodarstwa domowe otrzymają również 190 EUR rekompensaty za pozostałe miesiące 2022 roku.

Tabela 3-7

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Holandii [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	257,9 EUR/MWh	484 EUR/MWh	Od 01.01.2023	Do 2,9 MWh	Gospodarstwa domowe otrzymają również 190 EUR rekompensaty za pozostałe miesiące 2022 roku.
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) *)	226,5 EUR/MWh	484 EUR/MWh	Od 01.01.2023	Do 2,9MWh	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

3.8. Litwa

Rekompensata cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych.

Rząd Litwy zatwierdził na pierwszą połowę 2023 roku maksymalną rekompensatę cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych, w wysokości 0,285 EUR/kWh. Minimalny próg ceny energii elektrycznej za 1 kWh, poniżej którego częściowa rekompensata nie będzie miała zastosowania, został zatwierdzony na poziomie 0,28 EUR z VAT (uwaga: w drugiej połowie 2022 r. zastosowano maksymalną rekompensatę cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych, w wysokości 0,09 EUR/kWh [z VAT], podczas gdy minimalny próg ceny energii elektrycznej za 1 kWh, poniżej którego częściowa rekompensata nie będzie miała zastosowania, wynosił 0,24 EUR/kWh z VAT).

Częściowa rekompensata cen energii elektrycznej dla MŚP.

Ustalono częściową rekompensatę cen energii elektrycznej dla klientów biznesowych na okresy za IV kwartał 2022 r. i I kwartał 2023 r. Klienci biznesowi otrzymali rekompensatę w wysokości 50 proc. ceny energii elektrycznej, jeżeli przekroczyła ona 24 centy/kWh (bez VAT i akcyzy), za okres od 1 października 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. Ponadto, rząd zobowiązał się zrekompensować tę samą kwotę (50 proc.) w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 marca 2023 r., jeśli cena była wyższa niż 28 ct/kWh (bez VAT i akcyzy).

Tabela 3-8

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej na Litwie [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	167,9 EUR/MWh	Rekompensata maksymalna do 285 EUR/MWh, zależna od różnicy pomiędzy ceną bieżącą a limitem 280 EUR/MWh	01.01.2023 do 30.06.2023	bez limitu	bd
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) *)	296,5 EUR/MWh	1. Rekompensata 50% jeśli cena ee>290,4 EUR/MWh 2. Rekompensata 50% jeśli cena ee>338,8 EUR/MWh	1. 01.10.2022 do 31.03.2023 2. 01.01.2023 do 31.03.2023	bez limitu	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

3.9. Luksemburg

W dniu 1 stycznia 2022 r. rząd zwiększył dodatek na koszty utrzymania, aby chronić wrażliwe gospodarstwa domowe przed rosnącymi cenami energii. Wprowadzono jednorazową premię energetyczną, z pułapem 400 EUR dla gospodarstw domowych o niskich dochodach. Świadczenie trafiło do gospodarstw domowych otrzymujących zasiłek na pokrycie kosztów utrzymania („COLA”) oraz gospodarstw domowych, których dochód jest do 25% wyższy niż dochód osób uprawnionych do COLA. Ceny energii elektrycznej zostały ustabilizowane poprzez zwiększenie wkładu państwa w mechanizm rekompensat za energię odnawialną.

W dniu 28 września 2022 r. rząd podpisał trójstronne porozumienie we współpracy z trzema głównymi związkami zawodowymi i Luksemburskim Związkiem Pracodawców. Pakiet obejmował różnorodne wsparcie dla konsumentów i przedsiębiorstw, które nadal borykają się z rosnącymi kosztami energii. **Aby wesprzeć gospodarstwa domowe, rząd podjął decyzję o całkowitym zamrożeniu cen energii elektrycznej, od stycznia do grudnia 2023 r. Ceny energii elektrycznej (łącznie z opłatami i podatkami) zostały w 2023 roku ustabilizowane na poziomie z 2022 roku poprzez zwiększenie udziału państwa w mechanizmie kompensacyjnym OZE.** Środek ten skierowany jest do gospodarstw domowych (wszystkie punkty dostawy o rocznym zużyciu poniżej 25 000 kWh) na rok 2023. Opłata ujemna ma wartość (-11,46) ct/kWh i zostanie automatycznie doliczona do faktury konsumenta.

Tabela 3-9

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Luksemburgu [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	186,3 EUR/MWh	202 EUR/MWh (Ceny na poziomie taryfy z 2022 roku)	01.01.2023 do 31.12.2023	<2,5MWh	Wprowadzono jednorazową premię energetyczną z pułapem 400 EUR dla gospodarstw domowych o niskich dochodach.
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) *)	149,9 EUR/MWh	1. Rekompensata 50% jeśli cena en. el. >256,8 EUR/MWh 2. Rekompensata 50% jeśli cena en. el.>299,6 EUR/MWh	1. 01.10.2022 do 31.03.2023 2. 01.01.2023 do 31.03.2023	bez limitu	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

Aby wesprzeć przedsiębiorstwa, zaoferowano rekompensatę za rosnące ceny energii w ramach szeregu programów pomocowych. Istniejący system ulg podatkowych został dostosowany, aby zachęcić do inwestowania w transformację ekologiczną i cyfrową. W ramach tego zachęca się przedsiębiorstwa do wykorzystania własnej energii elektrycznej, oferując nowe dotacje na zakup paneli słonecznych. Ponadto oferowane są „umowy zakupu energii”, aby zachęcić firmy do pozyskiwania większości energii, bezpośrednio od dostawców energii odnawialnej.

3.10. Łotwa

Gospodarstwa domowe o niskich dochodach korzystają z obniżonych cen energii elektrycznej, w okresie od września 2021 r. do marca 2022 r. na wniosek. Środek pokrywa do 80% miesięcznego kosztu zakupu energii, przekraczającego 12 c/kWh.

Pod koniec 2021 r. obniżono próg niskiego dochodu uprawniający do skorzystania z tego mechanizmu, z którego skorzystało około 380 tys. gospodarstw domowych. Szacunkowy koszt tej dotacji to ok. 79 mln EUR, które zostaną pokryte z wpływów ze sprzedaży uprawnień do emisji CO₂.

Dla osób prawnych (z wyłączeniem sektora publicznego i podmiotów prawnych, które otrzymują taryfę dla gospodarstw domowych) od 1 października 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r. koszty (część rachunku za energię elektryczną) taryfy za dystrybucję i przesył energii elektrycznej są w całości rekompensowane z budżetu państwa. Państwo udzieliło rekompensaty w wysokości 50% wszystkim osobom prawnym, które kupują energię elektryczną powyżej 193,6 EUR/MWh, w okresie od 1 października 2022 r. do 31 marca 2023 r.

Tabela 3-10

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej na Łotwie [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkový rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	240,2 EUR/MWh ⁸	Rekompensata do 80% miesięcznego kosztu zakupu energii elektrycznej po cenie > 145,2 EUR/MWh	01.09.2021 do 30.06.2023	bez limitu	bd
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) ⁹	281,0 EUR/MWh ⁹	Rekompensata 50% jeśli cena en.el. >193,6 EUR/MWh	01.10.2022 do 31.03.2023	bez limitu	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

3.11. Niemcy

W ramach nowego pakietu wsparcia „Hamulec cen energii elektrycznej i gazu”, mającego na celu obniżenie średnich cen energii elektrycznej i gazu od 2023 r., w grudniu 2022 r. ograniczono cenę energii elektrycznej dla gospodarstw domowych i małych firm o rocznym zużyciu do 30 000 kWh kilowatogodzin, do 40 centów za kilowatogodzinę (400 EUR/MWh). Dotyczy to kwoty 80 procent wielkości zużycia z poprzedniego roku. Powyżej limitu, za każdą kilowatogodzinę powyżej tej wartości, obowiązują ceny jak w obowiązującej, aktualnej taryfie. Hamulec cenowy energii elektrycznej zaczął obowiązywać dla wszystkich odbiorców energii elektrycznej z początkiem 2023 roku. Kwoty ulgi za styczeń i luty 2023 roku zostały wypłacone w marcu 2023 roku. Hamulce cenowe będą obowiązywały przez cały 2023 rok. Jedną z obecnie rozważanych opcji jest przedłużenie obowiązywania cen maksymalnych do kwietnia 2024 r.

⁸ Cena en. el. za I półrocze 2022r.

⁹ Cena en. el. za I półrocze 2022r.

Tabela 3-11

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Niemczech [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	214,0 EUR/MWh	400 EUR/MWh	01.01.2023 do 30.04.2024	<30MWh/rok Powyżej progu - ceny rynkowe	1. Pakiet jednorazowych dotacji w wysokości 130 mln EUR dla gospodarstw domowych o niskich dochodach, które będą wypłacane latem, gdy gospodarstwa domowe otrzymają rachunki od dostawców energii 2. Pracownicy, którzy płacą podatek dochodowy, otrzymają jednorazowy dodatek energetyczny w wysokości 300 EUR jako dodatek do pensji. Jest to uzupełnienie ogłoszonego w lutym 2023 pakietu środków o wartości około 13 mld EUR, w tym zniesienia dopłat do rachunków za energię elektryczną w celu wsparcia zielonej energii.
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) *)	243,9 EUR/MWh	336 EUR/MWh	01.01.2023 do 30.04.2024	<30MWh/rok Powyżej progu - ceny rynkowe	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

Ponadto rząd obniżył dopłatę „Erneuerbare-Energien-Gesetz” (EEG) – opłatę od ceny energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii – z 6,5 do 3,72 centa/kWh. Środek, który kosztował 3,3 mld EUR, zaczął obowiązywać z dniem 1 stycznia 2022 r. i był finansowany z budżetu federalnego oraz wyższych cen uprawnień do emisji CO2. Od lipca 2022 r. konsumenci zostali całkowicie zwolnieni z tej dopłaty. **Od 1 stycznia 2023 r. dopłata EEG została na stałe zniesiona, a koszty promocji OZE będą finansowane z budżetu federalnego.**

3.12. Polska

W dniu 4 listopada 2022 roku weszła w życie *Ustawa z dnia 27 października 2022 roku o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (Dz.U. 2022 poz. 2243)*. Ustawa ustala limit ceny, po jakiej wolno dostarczać w 2023 roku energię elektryczną do gospodarstw domowych i innych lokali związanych z celami mieszkalnymi (693 złotych/MWh netto) oraz wprowadza tymczasową ochronę – także jako limit ceny netto (785 złotych/MWh) – dla innych, wskazanych w ustawie odbiorców uprawnionych: małych i średnich przedsiębiorstw, jednostek samorządu terytorialnego i przedsiębiorstw komunalnych,

zakładów opieki zdrowotnej, różnych jednostek świadczących pomoc społeczną i wychowawczą, placówek oświatowych i szkolnictwa wyższego, kulturalnych, organizacji pożytku publicznego, związków zawodowych, straży pożarnej, schronisk i azylów dla zwierząt. Progi cenowe powinny obowiązywać od grudnia 2022 r. do grudnia 2023 r.

W przypadku gospodarstw domowych mechanizm limitu łączy się z wcześniejszym zamrożeniem cen do maksymalnego progu zużycia energii elektrycznej, na podstawie *Ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej* (Dz.U. 2022 poz. 2127).

Oznacza to, że **obowiązujące w 2023 roku ceny energii elektrycznej dla gospodarstw domowych wynikają z zamrożenia taryf zatwierdzonych na 2022 rok**, jednakże tylko do określonych limitów rocznego zużycia energii elektrycznej. Według Informacji Prezesa URE nr 46/2022, **średnia cena energii elektrycznej wynikająca z taryf sprzedawców z urzędu dla wszystkich grup taryfowych w taryfie G na rok 2022 wynosiła 412,00 PLN netto (506,76 zł/MWh brutto), tj. 110,17 EUR/MWh brutto** (wg średniego kursu 1€uro=4,6 PLN, w okresie 01.12.2022-01.06.2023).

Przekroczenie niżej wymienionych limitów, przysługujących różnym rodzajom gospodarstw domowych, **skutkuje rozliczeniem energii elektrycznej według taryfy zatwierdzonej na 2023 rok, przy czym jej cena nie może być większa niż 693 zł/MWh netto.**

- do 2 tys. kWh rocznie – dla wszystkich gospodarstw domowych (chyba że spełniają któreś z dwóch poniższych kryteriów),
- do 2,6 tys. kWh rocznie – dla gospodarstw domowych z osobami z niepełnosprawnościami,
- do 3 tys. kWh rocznie – dla rodzin z Kartą Dużej Rodziny oraz dla rolników.

Ponadto, na mocy art. 7 *Ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej*, **stawki opłat za świadczenie usług dystrybucji dla odbiorców w gospodarstwach domowych, stosowanych do rozliczenia na rok 2023 również zostały zamrożone do poziomu w obowiązujących taryfach na 2022 rok**, do powyższych limitów zużycia energii elektrycznej. W przypadku przekroczenia limitu, odbiorcę uprawnionego obowiązują stawki opłat dystrybucyjnych, zgodne z zatwierdzoną taryfą operatora dla usług dystrybucji na 2023 rok.

Ustawa przewiduje też, że jeżeli między 1 października 2022, a 31 grudnia 2023 roku odbiorca zmniejszy swoje zużycie, o co najmniej 10% w porównaniu z okresem 1 października 2021 - 31 grudnia 2022 roku, w 2024 r. sprzedawca ma mu zaoferować upust w wysokości 10% kosztów energii elektrycznej, z okresu październik 2022 - grudzień 2023 r..

Ogłoszono również specjalny dodatek na energię elektryczną dla gospodarstw domowych, z wyłączeniem prosumentów, które wykorzystują energię elektryczną do ogrzewania – w tym za pomocą pomp ciepła. Wysokość ulgi wynosi 1000 zł (217,4 EUR), natomiast przy rocznym zużyciu energii elektrycznej powyżej 5 MWh, zostanie podwyższona do 1500 zł (326,1 EUR).

Rząd wprowadził również dodatek na energię elektryczną dla domów, w których energia elektryczna służy jako podstawowe źródło ogrzewania. W zależności od rocznego zużycia energii elektrycznej wysokość uprawnień została podzielona na dwa progi. Prawo nakazuje podjęcie działań w celu zmniejszenia ilości energii elektrycznej zużywanej przez administrację rządową i samorządową. W okresie od 1 grudnia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. kierownicy jednostek sektora finansów publicznych, zobowiązani są do zmniejszenia o 10% całkowitego zużycia energii elektrycznej w zajmowanych budynkach lub częściach budynków oraz przez wykorzystywane urządzenia techniczne, instalacje i pojazdy, w stosunku do średniej z lat 2018-2019. Ponadto w 2023 r. wymagany jest ten sam cel redukcji o 10%. Niezastosowanie się do tego wymogu może skutkować karą grzywny w wysokości do 4 348 EUR.

Tabela 3-12

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Polsce [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	156,9 EUR/MWh	185,4 EUR /MWh ¹⁰	od 01.12.2022r. do 31.12.2023r.	od 2 do 3 MWh	bd
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) *)	177,2 EUR/MWh	209,8 EUR/MWh	od 01.12.2022r. do 31.12.2023r.	bd	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

Stawka podatku VAT dla dostaw energii elektrycznej w obniżonej wysokości 5%, obowiązywała w Polsce do 31 grudnia 2022 r. Od 1 stycznia 2023 r. energia elektryczna podlega już opodatkowaniu podstawową stawką VAT, równą 23%. Od 1 stycznia 2023 r. nie jest też stosowana obniżona do 4,6 zł za MWh, stawka akcyzy dla dostaw energii elektrycznej. Tym samym, została przywrócona stawka akcyzy w wysokości 5,00 zł za 1 MWh.

W dniu 16 sierpnia 2023 r. Sejm uchwalił Ustawę o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej oraz niektórych innych ustaw, której celem jest dalsze ograniczenie cen energii elektrycznej w 2023 roku. Nowelizacja jest projektem rządowym. Przepisy zakładają m.in., że obecny limit dla gospodarstw domowych, do którego obowiązują zamrożone ceny energii, wzrośnie w tym roku z 2000 kWh do 3000 kWh rocznie. Dla rodzin z osobą niepełnosprawną ten limit wzrośnie do 3600 kWh (z 2600 kWh), a dla rolników i posiadaczy Karty Dużej Rodziny do 4000 kWh (z 3000 kWh). Należy podkreślić, że ochrona cenowa gospodarstw domowych nie kończy się **po przekroczeniu limitu zużycia**, ponieważ jeśli zostaną one przekroczone, to **obowiązuje maksymalna cena na poziomie 693 zł netto za 1 MWh. Ponadto, nowelizacja ustawy przewiduje obniżenie od 1 października 2023 roku ceny maksymalnej**

¹⁰ wg średniego kursu 1€uro=4,6 PLN, w okresie 01.12.2022-01.06.2023

małym i średnim przedsiębiorstwom również o poziomie 693 zł/MWh netto, z wcześniejszej wartości wynoszącej 785 zł/MWh netto.

Na dzień zamknięcia niniejszej analizy ww. nowelizacja ustawy z dnia 7 października 2022 r. **pozostaje jeszcze w toku procesu legislacyjnego – oczekuje na podpis Prezydenta RP.**

Ponadto, należy wspomnieć o przepisach zmieniających *ustawę z 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej* w drodze rządowego **projektu ustawy o zasadach udzielania przez Skarb Państwa gwarancji za zobowiązania Narodowej Agencji Bezpieczeństwa Energetycznego**. Zgodnie z ww. propozycją przepisów, ceny energii dla odbiorców energii elektrycznej, których zużycie mieści się w limitach zużycia, miałyby zostać obniżone w przybliżeniu o około 5% (do poziomu 0,95 cen zawartych w taryfach obowiązujących na dzień 1 stycznia 2022 r. dla poszczególnych grup taryfowych). Proponowane rozwiązanie dotyczyłoby wyłącznie cen sprzedaży energii elektrycznej (nie obejmowałoby stawek i opłat za usługi dystrybucji energii elektrycznej) i miałyby obowiązywać od dnia 1 stycznia 2023 r. W związku z tym, przedsiębiorstwo energetyczne prowadzące działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną, zgodnie z proponowanymi przez rząd przepisami, po wejściu w życie ustawy miałyby rozliczać nadpłaty z odbiorcami uprawnionymi w kolejnym okresie rozliczeniowym. Na dzień zamknięcia niniejszej analizy ww. zmiana przepisów ustawy z 7 października 2022 r. **znajduje się jeszcze w toku procesu legislacyjnego – w dniu 17 sierpnia 2023 r. Sejm przyjął ustawę, która trafi następnie pod obrady Senatu.**

3.13. Rumunia

W dniu 11 stycznia 2022 r. rząd ogłosił nowy program ochrony odbiorców w gospodarstwach domowych o miesięcznym zużyciu do 300 kWh, obejmujący obniżenie podatku VAT do 5%, rekompensatę za zielone certyfikaty oraz premię kogeneracyjną, w ramach zużycia energii.

Te nowe środki zostały wprowadzone na początku kwietnia 2022 roku. W dniu 20 marca 2022 r. rząd rumuński nałożył roczny pułap na ceny energii elektrycznej i gazu ziemnego. Klienci gospodarstw domowych, którzy nie zużywają więcej niż 100 kW miesięcznie, zapłacą 14 centów za 1 kWh, a jeśli ich zużycie przekroczy 300 kWh, wówczas zapłacą maksymalnie 16 centów za kilowatogodzinę. Klienci przemysłowi zapłacą do 20 centów za 1 kilowatogodzinę.

W dniu 11 kwietnia 2022 r. rząd koalicyjny ogłosił serię dotacji i bonów o wartości 3,5 mld EUR, aby pomóc najuboższym Rumunom oraz kluczowym podmiotom przemysłowym poradzić sobie z rosnącymi cenami i szokami podażowymi. Połowę dofinansowania pokryły środki unijne. Pakiet obejmował m.in. pomoc na rachunki za energię dla małych firm.

W dniu 1 września 2022 r. rząd rumuński opublikował rozporządzenie nadzwyczajne nr 119/2022 („GEO 119”) w Dzienniku Urzędowym, które zmieniło i uzupełniło nadzwyczajne rozporządzenie rządu nr 27/2022 w sprawie środków, które będą miały zastosowanie do rynków energii elektrycznej i gazu ziemnego, w okresie od 1 kwietnia 2022 r. do 31 marca 2023 r.

Poniżej przedstawiono szczegóły najważniejszych zmian zawartych w GEO 119:

- Klienci będący gospodarstwami domowymi, których średnie miesięczne zużycie osiągnięte w miejscu konsumpcji w 2021 r. wyniosło od 0 do 100 kWh (włącznie), zapłacą maksymalnie tylko 0,68 RON/kWh (137,9 EUR/MWh) z VAT;
- Klienci będący gospodarstwami domowymi, których średnie miesięczne zużycie energii elektrycznej w miejscu zużycia w 2021 r. wynosiło od 100,01 kWh do 300 kWh, nadal będą mogli korzystać z ceny ograniczonej 0,8 RON/kWh (162,2 EUR/MWh), ale tylko do miesięcznego zużycia 255 kWh;
- Publiczne lub prywatne szpitale, prywatne lub publiczne szkoły, żłobki i dostawcy usług społecznych zapłacą maksymalnie 1 RON za 1 kWh, za całkowite zużycie;
- Dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), firm z branży spożywczej oraz instytucji publicznych innych niż wyżej wymienione, pułap wyniesie 1 RON/kWh (202,8 EUR/MWh), ale tylko dla 85% średniego miesięcznego zużycia w miejscu zużycia w 2021 roku. Podmioty bez historii konsumpcji w 2021 r., skorzystają z limitu 85% miesięcznego zużycia. Inni konsumenci niebędący gospodarstwami domowymi, nie będą już korzystać z ograniczenia;
- Dla wszystkich odbiorców energii elektrycznej, którzy nie korzystają z limitów, ostateczna fakturowana cena jest ustalana przez każdego dostawcę jako suma następujących składników: składnik zakupu (na takich samych warunkach jak obecnie) i składnik dostawy (73 RON/MWh), w stosownych przypadkach.

Tabela 3-13

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Rumunii [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkový rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	75,8 EUR/MWh	1. 137,9 EUR/MWh 2. 162,2 EUR/MWh	od 01.09.2022 do 31.08.2023	1. (0-0,1)/m-c 2. (0,1-0,255)/m-c	bd
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) *)	376,2 EUR/MWh	202,8 EUR/MWh	od 01.09.2022 do 31.08.2023	do 0,85% zużycia w 2021 r.	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

3.14. Słowacja

Uchwalony 25 października 2022 r. na 2023 rok dekret rządu, ograniczył wzrost cen energii elektrycznej dla konsumentów wrażliwych. W przypadku gospodarstw domowych, ceny energii elektrycznej dla odbiorców końcowych, pozostaną zbliżone do ich poziomów z 2022 r. Dla wybranych odbiorców wrażliwych (domy pomocy społecznej, socjalne mieszkania komunalne, spółdzielnie mieszkaniowe) ceny dostaw energii elektrycznej są ograniczone do cen zbliżonych

¹¹ Wg średniego kursu 1 EUR = 4,93 RON, w okresie 29.12.2022-29.06.2023

do cen dla gospodarstw domowych. Dla innych wrażliwych odbiorców (MŚP) ceny dostaw energii elektrycznej są ograniczone do 199 EUR/MWh. Zgodnie z dekretem, państwo zwróci 80% kwoty powyżej tego limitu. Tak więc przykładowo, jeśli firma kupuje prąd za 199 EUR/MWh, państwo nie musi nic dopłacić odbiorcy. Jeśli zaś firma kupuje energię elektryczną za 500 EUR/MWh, różnica wynosi już ok. 300 EUR, a wówczas państwo płaci firmie 80% tej różnicy. Rząd szacuje, że bez interwencji, cena energii elektrycznej dla gospodarstw domowych na Słowacji wzrosłaby o 380 proc. W wyniku działań rządu, każde gospodarstwo domowe ma zaoszczędzić w 2023 roku ok. 3 tys. EUR.

Tabela 3-14

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej na Słowacji [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	108,7 EUR/MWh	~180,0 EUR/MWh (Zbliżony do taryfy 2022)	Od 01.01.2023 do 31.12.2023	bez limitu	bd
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) ^{*)}	304,6 EUR/MWh	238,8 EUR/MWh	Od 01.01.2023 do 31.12.2023	bez limitu	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

3.15. Słowenia

Gospodarstwa domowe, budynki wielomieszkaniowe, klienci małych firm

Ze względu na wysoki wzrost cen energii elektrycznej, rząd Republiki Słowenii, rozporządzeniem w sprawie ustalania cen energii elektrycznej, ograniczył na okres od 1 września 2022 r. do 31 sierpnia 2023 r. maksymalną dozwoloną cenę energii elektrycznej dla gospodarstw domowych, klientów małych przedsiębiorstw oraz energii do zużycia w częściach wspólnych budynków wielomieszkaniowych i częściach wspólnych w mieszanych budynkach wielomieszkaniowych. Maksymalna cena energii elektrycznej dla gospodarstw domowych oraz na dostawę energii elektrycznej do części wspólnych budynków wielomieszkaniowych i mieszanych budynków wielomieszkaniowych, bez podatku VAT, wynosi: taryfa szczytowa (VT): 0,11800 EUR/ kWh, taryfa pozaszczytowa (NT): 0,08200 EUR/kWh i taryfa całodobowa (ET): 0,09800 EUR/kWh. Maksymalne dopuszczalne taryfy cenowe energii elektrycznej dla odbiorców małych firm, o mocy przyłączeniowej równej lub mniejszej niż 43 kW, innych niż gospodarstwa domowe, bez podatku VAT wynoszą: taryfa szczytowa: 0,13800 EUR/kWh, taryfa pozaszczytowa: 0,09900 EUR/kWh, taryfa całodobowa: 0,12400 EUR/kWh.

Mikro, małe i średnie firmy (MŚP)

Na okres od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2023 r. rząd Republiki Słowenii dekretem w sprawie ustalania ceny energii elektrycznej dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw ograniczył maksymalną dopuszczalną cenę energii elektrycznej dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, będących odbiorcami końcowymi w rozumieniu ustawy o dostarczaniu energii elektrycznej. Środki przewidziane we wspomnianym rozporządzeniu, odnoszą się do użytkowników końcowych, którzy nie kwalifikują się do środków przewidzianych w *Rozporządzeniu w sprawie ustalania cen energii elektrycznej* (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii nr 95/2022 i nr 98/2022) oraz *Rozporządzeniu w sprawie ustalania ceny energii elektrycznej dla niektórych osób prawnych prawa publicznego, dla dostawców publicznie ważnych programów edukacyjnych i szkoleniowych oraz dla dostawców usług ochrony socjalnej, pomocy społecznej i programów wspierania rodzin* (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii nr 162/2022). Maksymalne dopuszczalne stawki taryfy dla energii elektrycznej dla tych grup odbiorców, bez podatku VAT, wynoszą: taryfa szczytowa (VT): 0,21700 EUR/kWh, taryfa pozaszczytowa (MT): 0,15550 EUR/kWh oraz taryfa całodobowa (ET): 0,19500 EUR/ kWh. Taryfy mają zastosowanie tylko do ograniczonej ilości energii elektrycznej (90% zużycia w przeszłości), co stanowi zachętę dla konsumentów do oszczędzania. Sprzedawca ma obowiązek zaoferować odbiorcy końcowemu cenę rynkową za energię elektryczną przekraczającą tę kwotę.

Duży odbiorcy biznesowi

Rząd Republiki Słowenii przyjął rozporządzenie w sprawie określenia mechanizmu kształtowania ceny energii elektrycznej dla dużych odbiorców biznesowych, którzy nie kwalifikują się do środków ograniczających ceny na mocy rozporządzenia w sprawie ustalania cen energii elektrycznej. Rozporządzenie to określa również mechanizm kształtowania maksymalnej ceny detalicznej energii elektrycznej dla umów na dostawę energii elektrycznej w 2023 r. Rozporządzenie stosuje się do umów na sprzedaż energii elektrycznej do odbiorców komercyjnych w 2023 r. oraz do transakcji zawieranych na podstawie dotychczasowych umów na dostawy, w których strony uzgadniają pełne lub częściowe ilości dostaw w 2023 r., zawartych w okresie od dnia włącznie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, do dnia 31 grudnia 2022 r.

Tabela 3-15

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Słowenii [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	104,7 EUR/MWh	107,3 EUR/MWh	01.09.2022 do 31.08.2023	bd	Jednorazowy zasiłek od 200 EUR dla osób samotnych i rosnący na członka gospodarstwa domowego i status, który zostanie przyznany około 71 000 osób lub rodzin w okresie od 1 sierpnia 2022 r. do 31 marca 2023 r.
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP)*	217,3 EUR/MWh	213,5 EUR/MWh	01.01.2023 do 30.06.2023	Do wielkości 90% - ego zużycia energii elektrycznej w przeszłości. Powyżej tego zużycia -cena rynkowa	179,6 EUR/MWh

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

3.16. Wielka Brytania

W Wielkiej Brytanii wdrożono rozwiązania kompensujące wzrost cen energii elektrycznej w latach 2022–2023. Odbiorcami uprawnionymi w myśl przyjętych regulacji zostały: przedsiębiorstwa, organizacje charytatywne, sektor publiczny, szpitale i domy opieki. Wsparcie dotyczy odbiorców, którzy zawarli umowy po 1 grudnia 2021 roku. Pierwsza transza wsparcia obowiązywała w okresie: październik 2022 – marzec 2023, a druga ma wejść w życie w okresie kwiecień 2023 – marzec 2024. Wprowadzone w Wielkiej Brytanii regulacje, mają utrzymać ceny energii elektrycznej dla przedsiębiorstw na poziomie 21,1 pensów/kWh. Różnica pomiędzy ceną umowną a pułapem określonym przez ustawodawcę ma trafić na konto odbiorcy w systemie rozliczeniowym sprzedawcy. **W dniu 17 października 2022 r. rząd dokonał zmiany w sprawie zamrożenia cen energii i zmienił okres jego obowiązywania na zimę 2022/2023 – tylko do kwietnia 2023 r. (w stosunku do wcześniej zapowiadanych 2 lat). Zamrożenie cen energii pozostaje na poziomie 250,0 GBP (288,5 EUR/MWh), dla przeciętnego gospodarstwa domowego.**

Wielka Brytania stawiana jest za wzór konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w segmentach masowych. Według danych Ofgem, największym pod względem udziału rynkowego sprzedawcą energii elektrycznej w segmencie gospodarstw domowych jest British Gas. Podstawowym produktem sprzedawcy jest jednostrefowy plan taryfowy – „Standard” odpowiednik taryfy G11. Cena energii elektrycznej brutto wynosi 36,077 pence/ kWh, przy opłacie handlowej 33,157 pence/dzień. Ze względu na szerokie zastosowanie energii elektrycznej w ogrzewnictwie indywidualnym, rząd Wielkiej Brytanii wprowadził rozwiązania mające na celu redukcję opłat ponoszonych przez gospodarstwa domowe w okresie: październik 2022 - marzec 2023. W ramach pomocy, każde gospodarstwo domowe otrzyma dodatek wynoszący 400 GBP. Kwota ta została podzielona na miesięczne dopłaty do rachunków za energię elektryczną wynoszące od 66 do 67 GBP. Środki przeznaczone do wykorzystania na opłacenie rachunków, trafiają na konta rozliczeniowe odbiorców prowadzone przez sprzedawców energii elektrycznej.

Tabela 3-16

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej w Wielkiej Brytanii [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR/MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	204,8 EUR/MWh	288,5 EUR/MWh ¹²	październik 2022 – marzec 2023 kwiecień 2023 – marzec 2024.	bd	Od kwietnia 2023 r. maksymalna wartość rachunku za energię w przypadku typowego zużycia wyniesie 3000 GBP rocznie, zamiast obecnych 2500. Rabat w wysokości 400 GBP, który do tej pory przysługiwał wszystkim gospodarstwom domowym został skasowany
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) ^{*)}	311,5 EUR/MWh	243,5 EUR/MWh	bd	bd	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

¹² Wg średniego kursu 1 EUR = 0,8667 GBP, w okresie 01.12.2022-01.06.2023

3.17. Włochy

W dniu 22 listopada 2022 r. włoski rząd podpisał ustawę budżetową na 2023 r. o wartości 35 mld EUR. Ponad 21 miliardów EUR z budżetu zostało przeznaczone na gospodarstwa domowe i firmy borykające się z wysokimi cenami energii. Według źródeł rządowych, interwencja na rynku energii była konieczna, ponieważ ceny mają utrzymywać się na wysokim poziomie do 2023 r., a gospodarstwom domowym i firmom grozi brak możliwości opłacenia rachunków. Aby wesprzeć konsumentów, ustawa przedłuża zerowe opłaty systemowe dla odbiorców energii elektrycznej, co stanowi 20% przyznanych środków. Dalsza pomoc od rządu przyszła w formie płatności w wysokości 150 EUR, dla osób o niskich dochodach. Minister środowiska i bezpieczeństwa energetycznego zaproponował krajową cenę maksymalną energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych, na poziomie 180 EUR za MWh.

Produkty energetyczne oferowane na rynku włoskim są zbliżone do polskich odpowiedników. Obecnie większość ofert włoskiego sprzedawcy posiada stałą cenę energii elektrycznej przez pierwszych 12 miesięcy. Marża sprzedawcy generowana jest dzięki stałej rocznej opłacie za obsługę, naliczanej miesięcznie. Produktem skierowanym dla gospodarstw domowych na rynku włoskim jest *Enel Energia PLACET Fissa Luce Consumer*. Oferta sprzedaży energii elektrycznej została przygotowana w oparciu o warunki umowne i cenowe określone przez Urząd Regulacji Energetyki, Sieci i Środowiska (ARERA). Warunki cenowe obowiązują przez 12 miesięcy od podpisania umowy. Opłata stała w ramach analizowanego planu taryfowego wynosi 120,00 EUR netto/rok/PPE.

W przypadku taryf dla drobnych odbiorców komercyjnych, nowością w ofercie włoskiego koncernu ENEL są plany indeksowane notowaniami giełdy towarowej, na tzw. cenie PUN (*ang. National Single Price* – odpowiednik pasma BASE na Rynku Dnia Następnego) oraz marży sprzedawcy.

Tabela 3-17

Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej we Włoszech [EUR/MWh].

Grupa odbiorców	Ceny detaliczne energii elektrycznej brutto w 2023 roku [EUR /MWh]	Limit wysokości cen energii elektrycznej brutto w związku z Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854 [EUR/MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Próg zużycia en. el. dla których mają zastosowanie limity cen, [MWh]	Dodatkowy rodzaj wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej w związku z sytuacją nadzwyczajną
Razem grupa G - gospodarstwa domowe i inne lokale mieszkalne	292,7 EUR/MWh	491,4 EUR/MWh ¹³	do 26.07.2023.	bd	bd
małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) ^{*)}	PUN+ α 354,2 EUR/MWh	PUN+ α 163,0 EUR/MWh	bd	bd	bd

*) Cena energii elektrycznej w II półroczu 2022 roku

¹³ Oferta ENEL ważna do 26.07.2023

Marża oraz koszty własne działalności przedsiębiorstwa obrotu przenoszone są w ramach miesięcznego abonamentu, różniącego się wysokością opłat. Biorąc pod uwagę tendencje cenowe w odniesieniu do wskaźnika PUN w długim okresie, w roku 2022 średnia cena PUN wyniosła 303,95 EUR/MWh, wobec 38,92 EUR/MWh w roku 2020 oraz 125,46 EUR/MWh w roku 2021. Podstawowym produktem dla firm jest *ENEL Flex Enterprise*. W ofercie tej cena energii elektrycznej jest kalkulowana jako suma dwóch składników: indeksu (PUN) notowanego na giełdzie GME i zróżnicowanego według przedziałów czasowych, stosowanego jako średnia miesięczna i definiowanego co miesiąc oraz komponentu (α), ustalanego na okres pierwszych 12 miesięcy, począwszy od daty podpisania umowy. Opłata stała w ramach analizowanego planu taryfowego wynosi 144,00 EUR netto/rok/PPE. Indeksacja opiera się w tym przypadku na miesięcznej cenie PUN, publikowanej przez włoską giełdę GME.

4

**Analiza obowiązujących w 2023 roku
taryf na energię elektryczną dla
gospodarstw domowych (GD)
w wybranych krajach europejskich**

4. Analiza obowiązujących w 2023 roku taryf na energię elektryczną dla gospodarstw domowych (GD) w wybranych krajach europejskich

Według stanu na dzień 30 czerwca 2023 roku, najwyższe ceny energii elektrycznej brutto (bez opłat za dystrybucję) dla gospodarstw domowych na terenie Unii Europejskiej, ponosiły gospodarstwa domowe we Włoszech (292,71 EUR/MWh), w Czechach (270,19 EUR/MWh), Holandii (257,85 EUR/MWh) oraz na Łotwie (240,19 EUR/MWh).

Mimo wysokich cen energii na rynku hurtowym, jakie kształtowały się na polskiej giełdzie w drugim kwartale 2023 roku, polscy konsumenci energii elektrycznej, używający energii w celach bytowych, mieli relatywnie niskie ceny energii, wynoszące z podatkiem VAT przeciętnie 156,95 EUR/MWh. Jednak większość gospodarstw domowych, które używają energię elektryczną poniżej określonych limitów (o których jest mowa poniżej), mają zagwarantowane w 2023 roku jeszcze niższe, średnie ceny energii elektrycznej na poziomie taryf, zatwierdzonych na 2022 rok, w wysokości 412 PLN netto (506,76 zł/MWh brutto), tj. 110,17 EUR/MWh brutto (jak przedstawiono na rys. 4-1). Taki poziom cen w tej kategorii odbiorców detalicznych, stawia Polskę poniżej średniej ceny dla analizowanych 17 krajów europejskich. Dodatkową ochroną dla odbiorców bytowych w Polsce, zapewniają (też zamrożone na rok 2023 do poziomu w obowiązujących taryfach na 2022 rok) stawki opłat za świadczenie usług dystrybucji. Niższe opłaty za fizyczną dostawę energii obowiązują (podobnie jak w przypadku wyznaczonych limitów cenowych) do określonych poziomów zużycia energii przez odbiorcę.

Niewiele niższe od cen energii w Polsce (wliczając podatek VAT) w Unii Europejskiej ponosiły jeszcze w drugim kwartale bieżącego roku gospodarstwa domowe w: Estonii (156,24 EUR/MWh), Francji (146,12 EUR/MWh) i na Słowacji (108,72 EUR/MWh). Mniej za energię płacili też obywatele Słowenii (104,68 EUR/MWh) i Bułgarii (91,32 EUR/MWh). Najtańszą energię elektryczną dla gospodarstw domowych, odnotowano natomiast w Chorwacji, gdzie mieszkańcy tego kraju mogli ją nabyć po 74,47 EUR/MWh, a więc niemal cztery razy taniej, niż we Włoszech, czyli kraju z najdroższą energią w tym czasie, spośród analizowanych krajów europejskich.

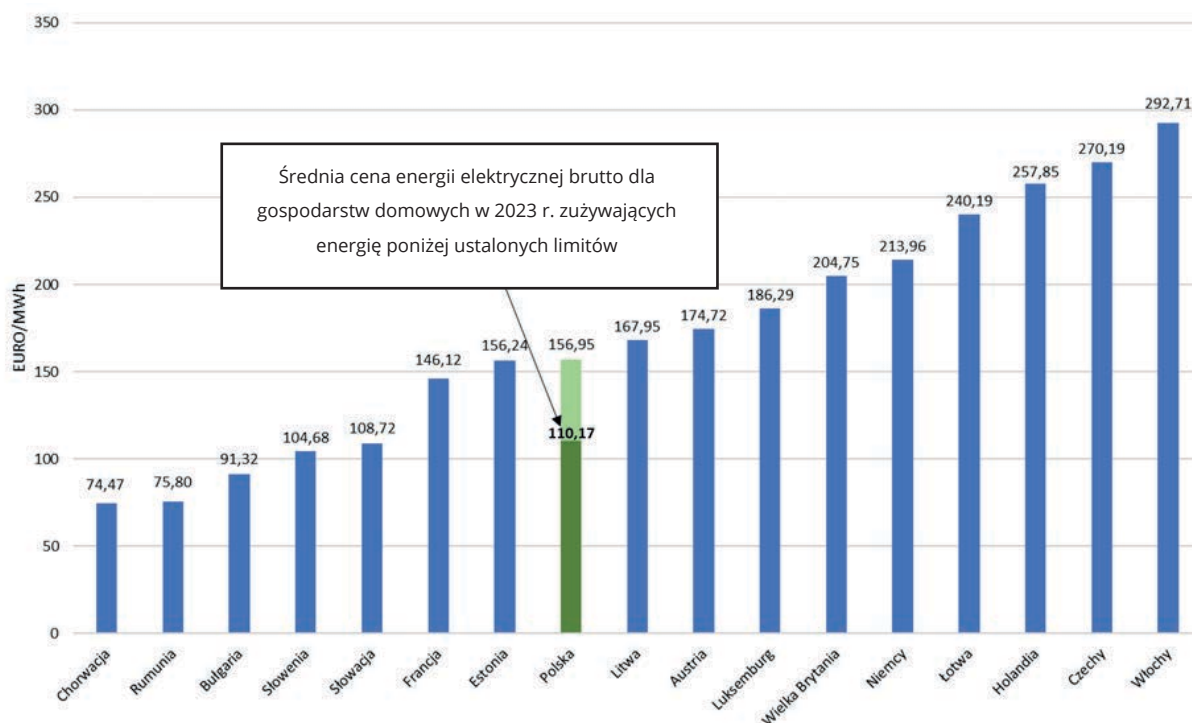
Przedstawione powyżej ceny energii elektrycznej dla gospodarstw domowych (w zatwierdzonych taryfach w krajach w których są stosowane, lub cennikach w państwach, w których ceny nie są regulowane) są cenami uśrednionymi, na które mają wpływ działania podejmowane przez rządy krajów europejskich, w celu ochrony swoich odbiorców w czasie kryzysu energetycznego. Skutkowały one wprowadzeniem szeregu nadzwyczajnych interwencji w postaci limitów, zamrażających ceny energii elektrycznej dla różnych grup odbiorców końcowych, na określonym poziomie lub stosujących rekompensaty, w przypadku znacznego wzrostu cen energii.

Mimo wdrożenia rozwiązań ochronnych, widoczny jest duży wzrost cen energii dla gospodarstw domowych we wszystkich analizowanych krajach europejskich. Dzieje się tak dlatego, gdyż zamrożenie cen dotyczy tylko zużycia do pewnego pułapu. Dla większości gospodarstw domowych

---

¹⁴ Informacja Prezesa URE nr 46/2022

jest to przedział od 2000 do 3000 kilowatogodzin w skali roku. Wpływ na ten stan mają też inne czynniki - podniesienie stawek podatkowych. Unijne dane pokazują bowiem ceny brutto, z uwzględnieniem wszystkich podatków i obciążeń. Przykładowo, w Polsce od początku stycznia 2023 roku obowiązuje ponownie 23-procentowy VAT na energię elektryczną. Wzrosła także stawka akcyzy. To efekt rezygnacji z tak zwanej tarczy antyinflacyjnej, którą polski rząd stosował w 2022 roku. Dlatego nawet przy utrzymaniu stawek netto, mieszkańcy Polski oraz wielu innych państw, realnie płacą za prąd więcej niż w okresie, w którym obowiązywały obniżone podatki.

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych <https://www.energypriceindex.com/>

Rysunek 4-1

Ceny energii elektrycznej brutto (z podatkiem VAT) dla gospodarstw domowych (GD) w wybranych krajach europejskich, według stanu na dzień 30.06.2023 roku [EUR/MWh].

(wg średniego kursu 1€uro=4,6 PLN, w okresie 01.12.2022-01.06.2023)

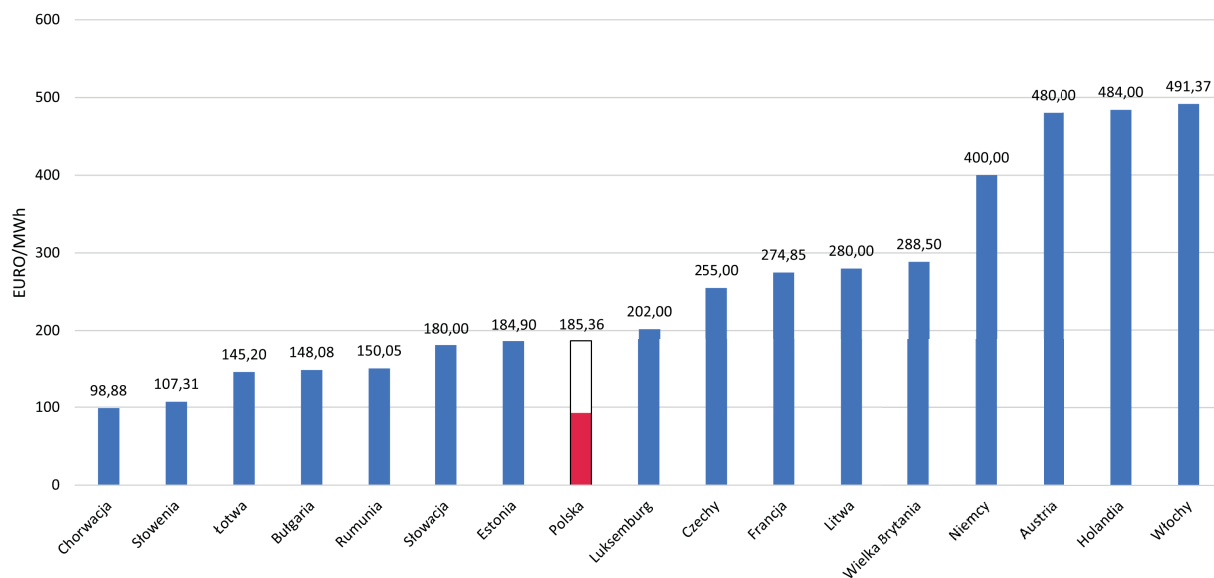
Tabela 4-1

Ceny na energię elektryczną dla gospodarstw domowych w 2023 r. wraz z limitami cen na energię w GD w wybranych krajach europejskich [EUR/MWh].

Kraj	Ceny energii elektrycznej brutto dla GD, na dzień 30.06.2023 r. [EUR/MWh]	Limit wysokości cen brutto energii elektrycznej dla GD, w związku Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1854, [EUR/MWh]	Próg zużycia energii elektrycznej dla których mają zastosowanie limity cen [MWh]	Okres stosowania rozwiązań nadzwyczajnych	Stopień ochrony gospodarstw domowych przed wzrostem cen energii elektrycznej = limit/cena [%]
Austria	174,72	Rekompensata maksymalna do 360 EUR/MWh, jeśli cena en. el. >480EUR/MWh	<2,9 MWh	01.10.2022 do 30.06.2024	274,7%
Bułgaria	91,32	148,08 EUR/MWh	bd	bd	162,2%
Chorwacja	74,47	1. 79,1 EUR/MWh 2. 118,65 EUR/MWh	1. 2,5 MWh 2. >2,5 MWh	bd	132,8%
Czechy	270,19	255 EUR/MWh	bez limitu	01.01.2023-31.12.2023 z możliwością przedłużenia	94,4%
Estonia	156,24	184,9 EUR/MWh	bd	01.10.2022 do 01.04.2026	118,3%
Francja	146,12	1. 248,56 EUR/MWh 2. 274,85 EUR/MWh	bd	1. 01.02.2022 do 31.01.2023 2. 01.02.2023 do 31.07.2023	1. 170,1% 2. 188,1%
Holandia	257,85	484 EUR/MWh	do 2,9 MWh	Od 01.01.2023	187,7%
Litwa	167,95	Rekompensata maksymalna do 285 EUR/MWh, zależna od różnicy pomiędzy ceną bieżącą a limitem 280 EUR/MWh	bez limitu	01.01.2023 do 30.06.2023	166,7%
Luksemburg	186,29	202 EUR/MWh (Cena na poziomie taryfy z 2022 roku)	<2,5 MWh	01.01.2023 do 31.12.2023	108,4%
Łotwa	240,19	Rekompensata do 80% miesięcznego kosztu zakupu energii elektrycznej po cenie >145,2 EUR/MWh	bez limitu	01.09.2021 do 30.06.2023	60,5%
Niemcy	213,96	400 EUR/MWh	<30 MWh/rok Powyżej progu -ceny rynkowe	01.01.2023 do 30.04.2024	186,9%
Polska	156,95	185,36 EUR/MWh	od 2 do 3 MWh	01.12.2022 do 31.12.2023	118,1%
Rumunia	75,80	1. 137,9 EUR/MWh 2. 162,2 EUR/MWh	1. (0-0,1) MWh/m-c 2. (0,1-0,3) MWh/m-c	01.09.2022 do 31.08.2023	197,9%
Słowacja	108,72	ok. 180,0 EUR/MWh (zbliżony do taryfy 2022)	bez limitu	01.01.2023 do 31.12.2023	165,6%
Słowenia	104,68	107,31 EUR/MWh	bd	01.09.2022 do 31.08.2023	102,5%
Wielka Brytania	204,75	288,5 EUR/MWh	bd	październik 2022 – marzec 2023, kwiecień 2023 – marzec 2024	140,9%
Włochy	292,71	491,37 EUR/MWh	bd	do 26.07.2023 r.	167,9%

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych, <https://www.acer.europa.eu>, <https://www.energypriceindex.com/>

W powyższej tabeli, przedstawiono ceny na energię elektryczną dla gospodarstw domowych w 2023 r. w wybranych krajach europejskich, wraz z wprowadzonymi przez rządy tych państw limitami cen na energię dla konsumentów prywatnych. Podane w niej ceny (wraz z aktualną stawką podatku VAT) oznaczają uśrednione ceny dla odbiorców końcowych, z uwzględnieniem przepisów osłonowych (jak np. „tarcza solidarnościowa” w Polsce). Limity ograniczają z kolei faktyczną cenę zakupywanej energii elektrycznej i zostały ustalone w poszczególnych państwach w określonej relacji do wysokości cen detalicznych, po jakiej sprzedawana jest energia elektryczna w tych krajach. A te z kolei są niezwykle zróżnicowane i zależne głównie od prowadzonych polityk energetycznych państw członkowskich, na które wpływ ma przede wszystkim miks energetyczny w danym kraju oraz wielkość udziału podatków i opłat w cenie końcowej za energię dla odbiorców końcowych.

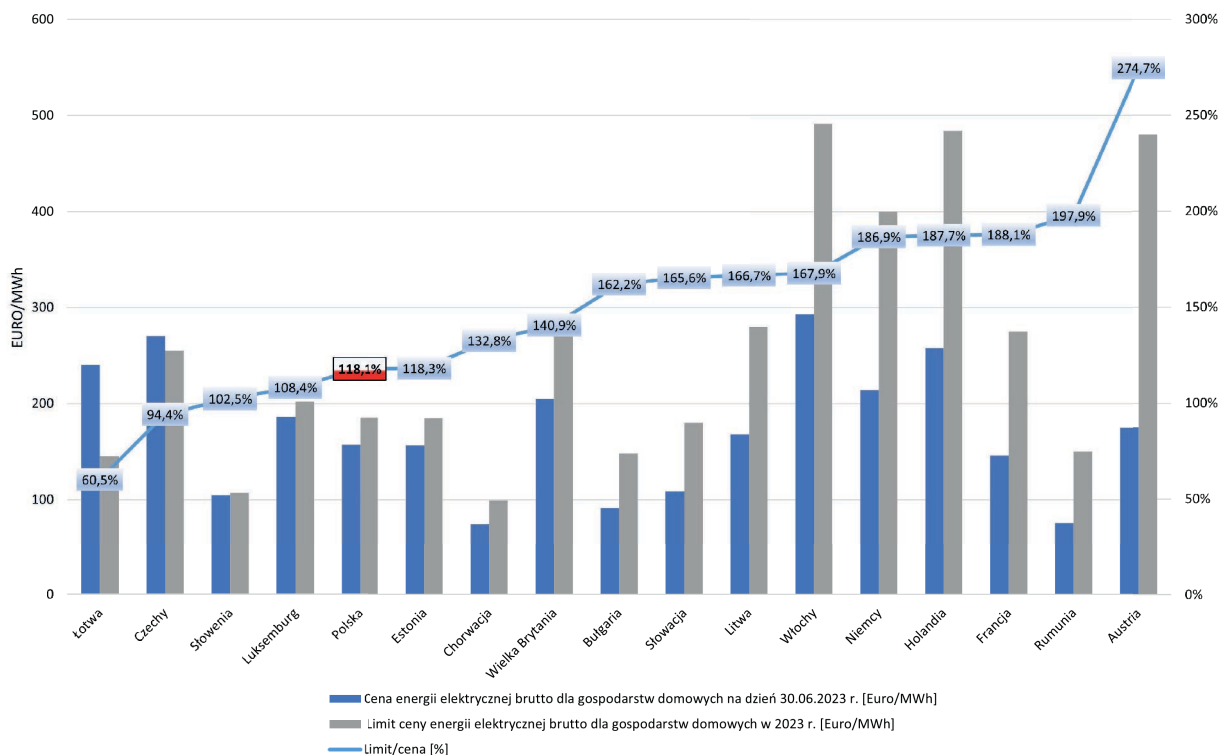

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych, <https://www.acer.europa.eu>, <https://www.energypriceindex.com/>

Rysunek 4-2

Limity cen energii elektrycznej brutto dla gospodarstw domowych (GD) obowiązujące w wybranych krajach zgodnie z odpowiednimi aktami prawnymi [EUR/MWh].

(wg średniego kursu 1€uro=4,6 PLN, w okresie 01.12.2022-01.06.2023)

Źródło: Opracowanie własne ARE na podstawie danych, <https://www.acer.europa.eu>, <https://www.energypriceindex.com/>

Rysunek 4-3

Stopień ochrony konsumentów będących gospodarstwami domowymi (GD) przed wzrostem cen energii elektrycznej w krajach UE, mierzony wskaźnikiem = limit/cena en. el. w taryfie dla GD [%].
(wg średniego kursu 1€uro=4,6 PLN, w okresie 01.12.2022-01.06.2023)

Aby określić efektywność mechanizmu wsparcia na rzecz odbiorców końcowych narażonych na negatywne skutki wzrostu cen energii, określono stopień ochrony konsumentów będących gospodarstwami domowymi (GD) w krajach europejskich, liczony jako udział limitu zamrożonej ceny dla gospodarstw domowych, w odniesieniu do bieżącej, notowanej na dzień 30 czerwca 2023 roku, ceny energii elektrycznej dla gospodarstw domowych, obowiązującej w danym kraju.

Jak widać na powyższym rysunku, w Polsce gospodarstwa domowe są chronione stosunkowo lepiej przed wzrostem cen, niż w wielu krajach Europy. Zamrożenie ceny energii elektrycznej w Polsce dla GD ustalone jest bowiem na niewiele wyższym poziomie (118,1%) w stosunku do średniej ceny, po jakiej gospodarstwa domowe kupowały energię, według stanu na dzień 30.06.2023 roku.

W wielu krajach europejskich, konsumenci prywatni ponoszą już w tej chwili wysokie opłaty za energię, wynikające z kryzysu energetycznego i są narażeni na jeszcze wyższe ceny energii, ze względu na ustalony w tych krajach limit, sięgający znacznie powyżej ceny bieżącej. Mieszkańcy Włoch, Austrii i Holandii wobec przyjętych w tych państwach zasad dotyczących interwencji publicznej, w celu złagodzenia skutków skoku cen dla konsumentów, mogą się spodziewać zatem jeszcze wyższych rachunków za energię elektryczną, o ile nie nastąpi stabilizacja sytuacji na rynkach energii.

5

Kraje europejskie, które wprowadziły inną bezpośrednią pomoc dla konsumentów (tj. bon, kupon, polityka społeczna, dotacja itp.)

5. Kraje europejskie, które wprowadziły inną bezpośrednią pomoc dla konsumentów (tj. bon, kupon, polityka społeczna, dotacja itp.)

5.1. Belgia

W dniu 18 czerwca 2022 r. rząd federalny podjął decyzję o przedłużeniu do końca 2022 r. taryfy socjalnej oraz tymczasowej obniżki VAT na energię elektryczną, z 21% do 6%, od marca 2022 r. do marca 2023 r..

W dniu 28 października 2022 r. Rada Ministrów zatwierdziła projekt ustawy reformującej rządowe opodatkowanie rachunków za energię, w celu trwałego wprowadzenia obniżek podatku VAT na energię elektryczną. Reforma dotyczyła również akcyzy na energię. Rada Ministrów zatwierdziła projekt Rozporządzenia Królewskiego, przedłużający do dnia 1 kwietnia 2023 r. obowiązywanie taryfy socjalnej na dostawę energii elektrycznej dla odbiorców mieszkaniowych chronionych, którym przysługuje podwyższona składka ubezpieczeniowa (BIM). Ostatecznie Rada Ministrów zatwierdziła projekt ustawy wprowadzającej tymczasową składkę solidarnościową na wsparcie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw dotkniętych skutkami kryzysu energetycznego. Wkład byłby ponoszony przez: 1) zarejestrowane spółki naftowe działające w sektorze rafineryjnym posiadające moce rafineryjne w Belgii, 2) zarejestrowane spółki paliwowe, dla oleju napędowego, oleju napędowego i produktów na benzynę. **W dniu 6 lutego 2023 r. rząd Belgii zgodził się na stałe obniżenie podatku VAT z 21% do 6% na gaz i energię elektryczną.** Rząd wprowadzi podatek akcyzowy na gaz i energię elektryczną, który można łatwiej modyfikować, aby zrekompensować utracone dochody skarbu państwa. Rozszerzenie taryfy socjalnej również będzie stopniowo wycofywane.

Oprócz powyższych decyzji podejmowanych przez rząd federalny, inicjatywy mające na celu rozwiązanie problemu rosnących cen energii, były podejmowane lokalnie we Flandrii.

30 września 2022 r. rząd flamandzki podjął decyzję o dodatkowym pakiecie środków mających na celu obniżenie kosztów opłat sieciowych, przenoszonych na konsumentów poprzez rachunki za energię elektryczną. Koszty mają zostać obniżone w 2023 roku o 147,4 mln. Rząd flamandzki zgodził się również na stopniowe zmniejszanie obowiązku kwotowania zielonych certyfikatów dla dostawców energii od 2023 r. Powinno to doprowadzić do zmniejszenia kosztów przenoszonych na konsumentów końcowych, o 88 mln EUR w 2023 r. i 112 mln EUR w 2024 r.

5.2. Cypr

W dniu 4 listopada 2021 r. Rada Ministrów zatwierdziła obniżenie podatku VAT z 19 proc. do 5 proc. na rachunki za energię elektryczną dla grup szczególnie wrażliwych, na okres sześciu miesięcy. W dniu 28 lipca 2022 r., rząd ogłosił, że pokryje 25% przewidywanej jesiennej podwyżki rachunków za energię. Minister finansów obiecał również, że konsumenci wrażliwi będą całkowicie chronieni przed nadchodzącymi dodatkowymi kosztami, a pozostali konsumenci otrzymają dotację w wysokości od 50 do 80 procent zużycia, mającą na celu zachęcenie użytkowników do oszczędzania na zużyciu energii. Nowe środki miałyby zastosowanie do prawie pół miliona gospodarstw domowych i 111 500 firm.

W dniu 15 listopada 2022 r. rząd pozytywnie rozpatrzył wprowadzenie podatków nadzwyczajnych dla firm paliwowych i producentów energii odnawialnej, za pomocą dwóch wniosków legislacyjnych. Po pierwsze, posłużyć ma do tego nowelizacja ustawy o podatku dochodowym w celu wprowadzenia 90-procentowego podatku od „nieoczekiwanych dochodów” dostawców energii elektrycznej z OZE oraz dystrybutorów i koncernów naftowych za rok 2022. Po drugie, wprowadzona zostanie stała opłata do umów bilateralnych dotyczących dostaw energii elektrycznej wytworzonej z OZE. Opłata zostałaby ustalona na poziomie 90 procent za każdą kwotę, przekraczającą maksymalną stawkę rynkową za 1 kilowatogodzinę.

W dniu 21 grudnia 2022 r. Rada Ministrów wyraziła zgodę na przedłużenie o dodatkowe dwa miesiące obowiązywania obniżki taryf dla energii elektrycznej. Szacunkowy koszt wynosi 25 milionów EUR i obejmuje 449 000 gospodarstw domowych oraz 111 500 przedsiębiorstw.

5.3. Dania

Od 1 października 2022 r. ogólny podatek od energii elektrycznej został obniżony o 0,5 EUR/kWh. **W pierwszej połowie 2023 roku ogólny podatek od energii elektrycznej został tymczasowo obniżony do minimalnej unijnej stawki, w wysokości 0,11 EUR/kWh.**

W dniu 14 września 2022 r. rząd zaproponował rozwiązanie, umożliwiające konsumentom odroczenie w czasie dodatkowych kosztów poniesionych w wyniku podwyżek cen energii elektrycznej oraz rachunków za gaz i ogrzewanie, powyżej poziomów sprzed roku. Oczekuje się, że środek ten będzie kosztował 45 miliardów koron duńskich (6 miliardów EUR).

W dniu 23 września 2022 r. rząd zgodził się na pakiet o wartości 5,05 mld DKK (0,68 mld EUR) na wsparcie gospodarstw domowych. Wśród tych środków znajduje się tymczasowe zwiększenie zasiłku na dzieci i młodzież o 89 EUR na dziecko. Kwota ta zostanie wypłacona w styczniu 2023 r. **Rząd zgodził się również na czasowe i dobrowolne zamrożenie cen energii elektrycznej i gazu w części rachunków za energię, przekraczającej ceny z końca 2021 r.**

Po nadzwyczajnym rozporządzeniu UE z dnia 6 października 2022 r., duński rząd przedstawił projekt ustawy wprowadzającej 33% podatek od spółek naftowych i gazowych. W dniu 27 kwietnia 2023 r. duński parlament przyjął ustawę, wprowadzającą pułap przychodów rynkowych w wysokości 180 EUR/MWh, z energii elektrycznej wytwarzanej przez niektórych wytwórców, w okresie od 1 grudnia 2022 r. do 30 czerwca 2023 r.

5.4. Finlandia

Gospodarstwa domowe o niskich dochodach, których miesięczny rachunek za energię elektryczną przekracza kwotę udziału własnego, wynoszącą 400 EUR, będą uprawnione do dotacji pokrywającej 60% rachunku (maksymalnie 660 EUR miesięcznie w zależności od wydatków na energię) w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 kwietnia 2023 r.

W dniu 1 września 2022 r. rząd przedstawił projekt budżetu państwa na 2023 r., w którym zaproponował obniżenie podatku VAT od sprzedaży energii elektrycznej z 24% do 10%, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 kwietnia 2023 r. Obniżenie VAT na energię elektryczną miało dotyczyć tylko jej sprzedaży, a nie przesyłu energii elektrycznej czy dostępu do sieci elektroenergetycznej,

które nadal będą podlegały podstawowej stawce VAT w wysokości 24%. Gospodarstwa domowe o niskich dochodach, których miesięczny rachunek za energię elektryczną przekracza kwotę udziału własnego, wynoszącą 400 EUR (maksymalnie 1 500 EUR), będą uprawnione do dotacji pokrywającej 60% kosztów, za cztery miesiące, począwszy od 01.01.2023 r. do 30.04.2023 r. Rząd wprowadził również ulgę podatkową dla gospodarstw domowych, które poniosły wydatki na energię elektryczną między 01.01.2023 r. a 30.04.2023 r. Kwalifikowalność do odliczenia i jego wysokość byłyby określone na podstawie zużycia na podstawie ilości zużytej energii elektrycznej i ceny za nią zapłaconej. Jednak ten sam wydatek będzie mógł być zakwalifikowany do odliczenia tylko raz. Osoba będzie mogła odliczyć 60% kwoty wypłacanej jako dodatek na gospodarstwo domowe, do maksymalnej kwoty równej 2 400 EUR. Dodatek na gospodarstwo domowe z tytułu rachunków za energię elektryczną nie byłby brany pod uwagę przy obliczaniu maksymalnej kwoty dodatku na gospodarstwo domowe, a zatem nie miałby wpływu na dodatek na gospodarstwo domowe z tytułu innych wydatków kwalifikowalnych. Szacuje się, że ulga podatkowa zmniejszy dochody podatkowe o około 265 mln EUR i wpłynie na około 252 000 gospodarstw domowych.

Korzyść ta wyklucza się wzajemnie z jednorazowym odliczeniem podatkowym, skierowanym do wszystkich gospodarstw domowych. Dla wszystkich gospodarstw domowych, które poniosły duże wydatki na energię (cena powyżej 10 centów/kWh lub umowa z dynamiczną ceną powiązaną z cenami akcji Nordpool) i miały miesięczne rachunki za energię elektryczną, przekraczające 90 EUR w listopadzie 2022 r., grudniu 2022 r. lub styczniu 2023 r., obowiązuje dotacja z mocą wsteczną. Będą oni uprawnieni do dotacji pokrywającej 50% rachunku, przekraczającego kwotę 90 € (maksymalnie 700 € miesięcznie). Dotacja jest realizowana przez dostawców energii, potrącając jej kwotę z kolejnych rachunków za energię elektryczną klientów.

W dniu 6 października 2022 r. rząd zatwierdził projekt nowelizacji ustawy o podatku dochodowym dotyczący przejściowego wprowadzenia ulgi podatkowej na wydatki gospodarstw domowych, związane z rachunkami za energię elektryczną. Ulga ta nie wpływa na ulgę podatkową na wydatki gospodarstwa domowego, przyznaną na podstawie innych kosztów uprawniających do odliczenia. W dniu 28 października 2022 r. zatwierdził ją również parlament. Propozycja została po raz pierwszy wprowadzona do projektu budżetu państwa na 2023 rok, na początku września 2022 roku.

W dniu 17 listopada 2022 r. fiński rząd skierował do sejmu projekt uzupełnienia budżetu na 2023 r. W zakresie przepisów dotyczących energii zaproponował wprowadzenie dopłaty do energii elektrycznej dla gospodarstw domowych, po „skoku” cen energii elektrycznej we wrześniu 2022 r.

5.5. Grecja

Od września 2021 r. oferowane są dopłaty do rachunków za energię elektryczną dla większości gospodarstw domowych i małych firm. Obejmują bezpośrednią pomoc dla konsumentów (tj. bon, kupon, polityka socjalna, dotacja itp.). Od tego czasu ten środek wsparcia jest stale przedłużany i ma na celu pokrycie podwyżek cen energii. Zasadniczo dotyczy wszystkich konsumentów i różni się w zależności od poziomu konsumpcji. Od sierpnia 2022 r. obowiązuje nowy miesięczny szablon ogłoszeń cen energii elektrycznej, w którym do 20 dnia każdego miesiąca, przez każdego dostawcę publikowane są ceny na kolejne miesiące, a do 27 dnia tego samego miesiąca, RAE publikuje oficjalne ceny każdego dostawcy, a także ceny energii elektrycznej, oferowanej przez dostawców rezerwowych.

Główny operator, Public Power Corporation, w którym państwo jest mniejszościowym udziałowcem, nie zmienił żadnej z dotychczasowych umów, chroniąc w ten sposób przez ograniczony czas, odbiorców przed nagłymi zmianami cen.

W dniu 5 maja 2022 r. minister finansów rządu greckiego ogłosił nowy pakiet o wartości 3,2 mld EUR, który ma odciążyć budżety gospodarstw domowych i przedsiębiorstwa w związku z rosnącymi cenami energii. Środek ten pojawiłby się po dotacjach na energię i gaz oraz jednorazowych dotacjach dla słabszych grup społecznych, które to dotacje kosztowały już 4 miliardy EUR. Premier Grecji zapowiedział też, że rząd ustali pułap hurtowych cen energii elektrycznej i zwróci do 60% wszystkich dopłat, które od grudnia 2021 r. do maja 2022 r. uiścili konsumenci energii elektrycznej o rocznych dochodach do 45 tys. EUR. W maju Ministerstwo Środowiska i Energii, poinformowało, że grecki rząd nałoży 90% podatek na zyski krajowych firm energetycznych. Podatek zostanie ustalony na podstawie danych za miesiące: październik 2021 r. i marzec 2022 r. Krajowy regulator energetyczny RAE wyliczył, że dochody te wyniosą łącznie ponad 900 mln EUR. PPC, państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej, zrezygnowało już z 336 milionów EUR, aby pomóc swoim klientom.

W dniu 5 lipca 2022 r. Grecja ogłosiła, że przedłuży dotacje dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw na lipiec, co będzie kosztować rząd ponad 700 mln EUR. Dotacje te przyznały gospodarstwom domowym 200 EUR za megawatogodzinę na pokrycie około 84% rosnących rachunków za energię. Sklepy otrzymały 192 EUR/MWh, a rolnicy 213 EUR/MWh. Przemysł otrzymał 148 EUR za MWh.

Przy wciąż rosnących kosztach energii, Grecja ogłosiła 24 sierpnia 2022 r., że ponownie przedłuży swoje szerokie dotacje do rachunków za energię. Ta runda dotacji bezpośrednio rekompensuje gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa i ma na celu pomoc w walce z rosnącymi cenami energii. Gospodarstwa domowe otrzymały 639 EUR za megawatogodzinę, pokrywając 94% wzrostu cen energii. Dla małych i średnich przedsiębiorstw pomoc wyniosła 604 EUR za MWh. Rolnicy otrzymali 639 EUR za MWh, a przemysł 342 EUR za MWh. Całkowity koszt we wrześniu 2022 r. szacuje się na 1,9 miliarda EUR.

W dniu 21 września 2022 r. grecki minister energetyki zapowiedział, że rząd wypłaci gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom dodatkowe 1,1 mld EUR, aby uchronić je przed rosnącymi cenami energii przed zimą. Dotacje te składały się z trzech części:

- Gospodarstwa domowe o miesięcznym zużyciu do 500 kilowatogodzin: wartość wsparcia wynosi 436 EUR za megawatogodzinę. Stanowi to większość greckich gospodarstw domowych i rekompensuje konsumentom około 90% wzrostu rachunków za energię.
- Dla gospodarstw domowych zużywających powyżej 501 kilowatogodzin miesięcznie dotacje zrekompensują około 70 - 80% wzrostu cen.
- Dla firm o zużyciu powyżej 2000 kilowatogodzin: 398 EUR za megawatogodzinę, a przedsiębiorstwa rolnicze (rolnicy): 436 EUR za megawatogodzinę.
- Oprócz tych korzyści, subsydium w wysokości 50 EUR za 1 MWh jest oferowane konsumentom, którzy zmniejszą swoje średnie dzienne zużycie o 15% rok do roku.

5.6. Hiszpania

W dniu 8 czerwca 2022 r. Komisja Europejska zatwierdziła dotację w wysokości 6,3 mld EUR dla Hiszpanii na obniżenie hurtowych cen energii elektrycznej do końca maja 2023 r.

W dniu 25 czerwca 2022 r. rząd obniżył podatek VAT od energii elektrycznej na okres do 31 grudnia 2023 roku, z 10% do 5%.

W dniu 13 października 2022 premier Hiszpanii szczegółowo omówił nowy pakiet środków o wartości 3 mld EUR, skierowanych do konsumentów będących w trudnej sytuacji. Projekt dotyczy nowego zestawu środków, które mają przynieść korzyści około 1,7 mln gospodarstw domowych. **Wprowadzono nowy dodatek socjalny na energię elektryczną, który ma obowiązywać do 31 grudnia 2023 r.. Pomoc ta oznacza 40-procentową obniżkę taryfy regulowanej (PVPC) i jest skierowany do rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji, dotkniętych kryzysem energetycznym (1,5 mln gospodarstw domowych). Premier stwierdził, że dodatek socjalny zostanie wzmocniony poprzez zwiększenie ilości energii kwalifikującej się do zniżki o 15%. Wysokość dodatku zostanie również zwiększona o 65% lub 80%, dla odbiorców najbardziej wrażliwych, w zależności od poziomu dochodów gospodarstwa domowego. Nastąpi czasowe obniżenie stawki akcyzy na energię elektryczną z 5,11% na 0,5%, do końca 2023 r., z zachowaniem minimalnych stawek określonych w dyrektywie w sprawie opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej.**

W dniu 27 grudnia 2022 r. premier Hiszpanii ogłosił kolejny pakiet o wartości 10 mld EUR, w którym m.in. podatek VAT od energii elektrycznej pozostanie na niższym poziomie 5%, w stosunku do dotychczasowej wartości 10%.

5.7. Malta

Rząd oferuje **zasiłek energetyczny**, który jest nieskładkowym świadczeniem socjalnym, którego celem jest złagodzenie skutków wzrostu wydatków na rachunki za wodę i energię elektryczną dla gospodarstw domowych o niskich dochodach. Dana osoba może kwalifikować się do zasiłku energetycznego albo jako przypadek socjalny, albo na podstawie testu o wysokości dochodów. Osoba, która otrzymuje już świadczenia socjalne, takie jak zasiłek socjalny dla opiekunów i zasiłek dla bezrobotnych, kwalifikuje się automatycznie. Osoby, które otrzymują zasiłek na dzieci, dodatek uzupełniający lub rentę inwalidzką, zostaną poddane ocenie sytuacji majątkowej w celu sprawdzenia, czy kwalifikują się lub nie do zasiłku energetycznego. W 2022 r. rząd wydał 472,5 mln EUR na dotacje do energii i żywności, a kolejne 608 mln EUR ma zostać wydane w 2023 r.

Malta wdraża regulowane taryfy detaliczne energii elektrycznej dla wszystkich odbiorców energii elektrycznej. Rząd upoważnił Enemaltę, państwowego dostawcę energii w kraju (67%), do zamrożenia regulowanych taryf detalicznych dla energii elektrycznej, dla wszystkich odbiorców energii elektrycznej, na poziomie z 2014 roku. Aby uczynić to opłacalnym biznesowo, rząd rekompensuje firmie straty wynikające z pułapu cenowego, wynikającego z rosnących kosztów importu energii. W 2021 r. rząd przeznaczył 200 mln EUR i tyle samo przeznaczono na 2022 rok. Regulowane taryfy detaliczne chroniły dotychczas odbiorców końcowych przed wszelkimi negatywnymi skutkami kryzysu związanego z wysokimi cenami energii, zaostregozonego przez trwającą wojnę na Ukrainie. Regulowane taryfy detaliczne energii elektrycznej obowiązywały

przed obecnym kryzysem, a zatem nie jest to środek wprowadzony specjalnie w czasie kryzysu energetycznego.

W dniu 16 września 2022 r. minister finansów Malty ogłosił wydatki rządowe w wysokości 608 mln EUR na rok 2023, z przeznaczeniem na dotacje do energii i żywności. Zapowiedział też, że bieżące wydatki rządu na dopłaty do energii i żywności do końca 2022 r. wyniosą 472,5 mln EUR. W dniu 24 października 2022 r. ogłoszono budżet Malty na 2023 r. Według ministra finansów, budżet kładzie duży nacisk na energię i obejmuje dotacje na paliwo i energię, w łącznej wysokości 508 milionów EUR.

5.8. Norwegia

W dniu 10 stycznia 2022 r. Koalicja Partii Pracy i Partii Centrum ogłosiła, że dotacja na zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe wzrośnie szacunkowo o 893 mln EUR. Rząd zapłaci 80% części rachunków za energię powyżej ceny 0,70 korony za 1 kilowatogodzinę, w porównaniu z 55% w planie opracowanym wcześniej. Poprzednie środki wyniosły 501 mln EUR, co oznacza łączny koszt 1,39 mld EUR.

W dniu 1 kwietnia 2022 r. rząd przedstawił środki budżetowe mające na celu radzenie sobie z niezwykle wysokimi cenami energii elektrycznej. Środki obejmują przedłużenie do marca 2023 r. programu wsparcia dla odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (o wartości 770 mln EUR). Ponadto, opłata za energię elektryczną została znacznie obniżona w miesiącach zimowych. Nowe środki podnoszą całkowity koszt ochrony konsumentów przed wysokimi cenami energii elektrycznej, do 2,3 mld EUR.

Na początku września 2022 r. rząd przeznaczył prawie 1 miliard EUR dochodów z państwowej firmy Statnett, zajmującej się siecią energetyczną - na rozszerzenie swojego programu ochrony konsumentów przed wyższymi rachunkami za energię. Środek obejmie teraz 90% części rachunków za energię powyżej ceny 0,70 korony za kilowatogodzinę (0,067 EUR/kWh). Daje to całkowity koszt programu - który miał w założeniu obowiązywać co najmniej do marca 2023 r. - do 3,4 mld EUR. Kilka tygodni później minister przemysłu przedstawił program obejmujący firmy, w których koszty zakupu energii przekroczyły 3% przychodów w I półroczu 2022 r. o wartości 288 mln EUR. Dotacja przedstawiona przez centrolewicowy rząd, miała zrekompensować 25% stawek za prąd, powyżej progu 0,70 korony za 1 kWh.

W dniu 6 października 2022 r. rząd przedstawił budżet na 2023 r., w którym wprowadzony po raz pierwszy w grudniu 2021 r. system wsparcia dla gospodarstw domowych, został przesunięty na 2023 r., jako koszt dopłaty do energii elektrycznej dla gospodarstw domowych (największa część programu). Na 2023 rok koszty te oszacowano na 45 mld NOK (4,3 mld EUR).

W budżecie na 2023 r. podano również, że państwo ma znaczne nadzwyczajne dochody w wyniku wysokich cen energii elektrycznej. Nadzwyczajne dochody rządu z energii elektrycznej składają się głównie z podstawowego podatku od odsetek od energii wodnej i dochodu z dywidend od Statkraft. Za pośrednictwem Statkraft państwo posiada około 35 procent udziałów w zdolnościach produkcyjnych elektrowni wodnych. Szacuje się, że podatek od odsetek podstawowych będzie o około 46 mld NOK (4,4 mld EUR) i 37 mld NOK (3,6 mld EUR) wyższy (naliczony) odpowiednio w 2022 i 2023 r. niż średnia historyczna, przy założeniu niezmiennych przepisów podatkowych. Rząd proponuje podwyższenie efektywnej podstawowej stawki podatku

czynszowego, od elektrowni wodnych z 37 do 45 proc. Rząd zaproponował też wprowadzenie wysokocenowej subwencji do produkcji energii elektrycznej w wysokości 23 proc., przy cenach powyżej 70 øre za kWh (0,067EUR/kWh), co również zwiększa dochody państwa związane z energią elektryczną. Dodatkowo, do konsultacji miała trafić propozycja wprowadzenia od 2023 r. podatku dzierżawnego od elektrowni wiatrowych na lądzie.

W grudniu 2022 r. rząd szacował, że wsparcie gospodarstw domowych na energię elektryczną w latach 2022-2023 może wynieść 6,6 mld EUR (70 mld NOK), gdyż szacuje, że w 2022 r. program wsparcia może kosztować 3,1 mld EUR (33,2 mld NOK), a na 2023 rok 4,2 mld EUR (44,7 mld NOK).

5.9. Portugalia

W dniu 25 marca 2022 r. Portugalia uzyskała zgodę instytucji UE na zastosowanie unikalnych działań w celu obniżenia cen energii elektrycznej.

W dniu 28 marca 2022 r. krajowy regulator energetyki ogłosił, że środki związane z COVID, uniemożliwiające dostawcom odcięcie prądu i gazu konsumentom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej, zostaną zniesione do końca marca.

Konsumenci znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej w Portugalii mają **prawo do zniżki w postaci taryfy socjalnej** zarówno na dostawę energii elektrycznej, jak i gazu ziemnego (przed kryzysem). Zniżka w wysokości 33,8% dotyczy wszystkich, niezależnie od tego, czy są na rynku regulowanym, czy zliberalizowanym. Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji są również zwolnione z dwóch spośród trzech dodatkowych opłat i podatków nakładanych na rachunki za energię elektryczną: „podatku od specjalnego zużycia” (IEC) oraz (częściowo) z podatku audiowizualnego (CAV) lub „Netflix”. W dniu 26 kwietnia 2022 r. Komisja Europejska uzgodniła pułap cenowy gazu dla Hiszpanii i Portugalii (wyspa energetyczna) na poziomie 50 EUR/MWh – de facto oddzielając cenę energii elektrycznej od gazu – na kolejne 12 miesięcy. Euronews oszacował, że powinno to skutkować zmniejszeniem o połowę rachunków za prąd dla około 40% hiszpańskich i portugalskich konsumentów o regulowanych stawkach.

W dniu 8 czerwca 2022 r. Komisja Europejska zatwierdziła dotację w wysokości 2,1 mld EUR dla Portugalii, na obniżenie hurtowych cen energii elektrycznej, do końca maja 2023 r. Biorąc pod uwagę fakt, że wraz z Hiszpanią, tworzy ona status „wyspy energetycznej” (połączenie elektroenergetyczne Hiszpanii z północną Europą to zaledwie 2,8%), prawdopodobnie przełoży się to na pułapy cenowe, które będą bagatelizować rolę gazu, jako głównego czynnika kształtującego cenę energii, na rynku energii elektrycznej. W ciągu pierwszych sześciu miesięcy obowiązywania programu, zostanie ustalony pułap cenowy gazu na poziomie 40 EUR/MWh. Od siódmego miesiąca pułap cenowy gazu wzrośnie o 5 EUR miesięcznie, co w dwunastym miesiącu wyniesie 70 EUR/MWh. Wsparcie będzie miało formę płatności, która ma charakter bezpośredniej dotacji dla producentów energii elektrycznej, mającej na celu sfinansowanie części ich kosztów paliwa.

W dniu 22 czerwca 2022 r. minister pracy ogłosiła czek rodzinny w wysokości 60 EUR dla wszystkich gospodarstw domowych, korzystających ze społecznej taryfy energetycznej, Budżetowy koszt to 64 miliony EUR.

W dniu 5 września 2022 roku rząd Portugalii ogłosił, że wyda kolejne 2,4 mld EUR na wsparcie obywateli o niskich dochodach, w walce z rosnącymi cenami energii. Pakiet o nazwie „Najpierw rodzina” obejmuje 125 EUR, które mają trafić do każdego konsumenta o dochodach poniżej 2 700 miesięcznie, z dodatkowymi 50 EUR na osobę pozostającą na utrzymaniu. Emeryci i renciści otrzymają również ryczałt w wysokości połowy miesięcznej emerytury.

Aby obniżyć ceny, z jakimi zmagają się konsumenci, Portugalia obniżyła podatek VAT na energię elektryczną z 13% do 6%.

W dniu 14 grudnia 2022 r. rząd zapowiedział zwiększenie wsparcia dla gospodarstw domowych i firm na rynku hurtowym, o 500 mln EUR. Celem jest obniżenie końcowego rachunku odbiorców energii elektrycznej w przemyśle o około 35%, a odbiorców domowych o 80% w 2023 roku.

5.10. Szwecja

W dniu 13 stycznia 2022 r. szwedzki minister finansów ogłosił przeznaczenie 590 mln EUR na pomoc gospodarstwom domowym, najbardziej dotkniętym gwałtownymi wzrostami cen energii elektrycznej. Ci, którzy zużywają ponad 2000 kWh miesięcznie (1,8 miliona gospodarstw domowych), otrzymali rekompensatę w wysokości 195 EUR miesięcznie za grudzień, styczeń i luty.

W dniu 27 października 2022 r. szwedzki krajowy operator sieci elektroenergetycznej Svenska Kraftnat zasugerował rządowi wydanie 55 mld koron szwedzkich (5,06 mld EUR) na dotacje dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw dotkniętych niezwykle wysokimi kosztami energii. Svenska Kraftnat stwierdziła, że rząd powinien rekompensować konsumentom koszty energii elektrycznej przekraczające 0,75 korony za kilowatogodzinę (0,069 EUR/kWh).

23 grudnia 2022 r. rząd ogłosił ukierunkowane wsparcie dla przemysłu energochłonnego. Środek ten ma z mocą wsteczną zamortyzować wydatki za okres październik-grudzień 2022 r., w wysokości 2,4 mld SEK (214 mln EUR).

W dniu 9 stycznia 2023 r. rząd zapowiedział nowe działania mające na celu wsparcie gospodarstw domowych w całym kraju poprzez zrekompensowanie wysokich cen energii elektrycznej, w listopadzie i grudniu 2022 r.

5.11. Węgry

W sierpniu 2022 roku, węgierskie władze zreformowały sztandarowy program społeczno-gospodarczy dotyczący dopłat do cen gazu i prądu. Od 01.08.2022 r. mogą na nie liczyć wyłącznie gospodarstwa domowe. **Rząd wyznaczył progi średniego miesięcznego i rocznego zużycia energii, do którego państwo dopłaci, żeby złagodzić skokowy wzrost cen. W przypadku energii elektrycznej to 210 kWh miesięcznie (w ujęciu rocznym 2523 kWh).** Władze zapewniają, że dzięki temu wprowadzone zmiany nie dotkną 75 proc. gospodarstw domowych. Z bonifikaty mogą skorzystać także mikroprzedsiębiorstwa, ale ustawodawca określił szereg warunków, które podmiot musi spełnić.

Od sierpnia 2022 r. Węgry zniosły też limity cen dla energii elektrycznej przeznaczanej dla gospodarstw domowych o dużym zużyciu, tj. tych, które zużywają więcej niż średnia krajowa.

W listopadzie 2022 roku Węgry wprowadziły własny program efektywności energetycznej. Jego wartość to 360 mln dolarów. Węgry były jednym z ostatnich krajów w Unii Europejskiej, które zdecydowały się na ochronę gospodarstw domowych oraz małych i średnich firm, przed skutkami gwałtownego wzrostu cen energii. Wcześniejsze decyzje gwarantowały jedynie działania osłonowe w przypadku niektórych gospodarstw domowych. Nowy plan zaoferował dotacje państwowe w wysokości 30 proc. kwoty dla firm zlokalizowanych w Budapeszcie i 45 proc. dla tych, które mają siedzibę poza stolicą. Kwota 200 mln forintów, czyli równowartość 480 tys. euro, miała zostać przeznaczona na poprawę efektywności energetycznej.

Według węgierskiego Urzędu Regulacji Energetyki i Usług Publicznych (MEKH), węgierskie gospodarstwa domowe o określonym średnim rocznym zużyciu, w 2022 roku nadal miały dostęp do energii elektrycznej po korzystnych cenach.

6. Wnioski

Począwszy od września 2021 r., kiedy weszły w życie dokumenty Unii Europejskiej: „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 13 października 2021 r. - Reakcja na rosnące ceny energii: zestaw działań i środków wsparcia, COM(2021) 660” oraz „Rozporządzenie Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii”, hurtowe ceny energii elektrycznej drastycznie spadły, a obecne, średnie ceny giełdowe energii elektrycznej wynoszą niewiele ponad 80 EUR/MWh (średnia unijna, na koniec lipca 2023 r. wynosi ok. 83 EUR/MWh).

Wynika to głównie ze spadku hurtowych cen gazu, które były związane z różnymi czynnikami, m.in. z łagodnymi warunkami pogodowymi i szerokim zestawem środków, które państwa członkowskie podjęły w celu walki z kryzysem energetycznym, w tym zmniejszenia zapotrzebowania na energię elektryczną.

Ostatni spadek i stabilizacja cen gazu, a co za tym idzie spadek cen energii elektrycznej, w okresie pierwszych miesięcy 2023 roku, pozwalają wnioskować że w ostatnim kwartale bieżącego roku nie będziemy mieli już do czynienia z tak gwałtownym wzrostem cen energii elektrycznej, jak to miało miejsce w 2022 roku.

Takie przypuszczenia opierają się na różnych czynnikach, między innymi na wyższych obecnie zapasach gazu oraz dywersyfikacji źródeł dostaw gazu, a także kolejnych realizowanych inwestycjach w infrastrukturę służącą do odbioru skroplonego gazu ziemnego.

Inne czynniki nieodłącznie związane z podażą na rynku energii elektrycznej, takie jak oczekiwana poprawa dostępności energii z elektrowni jądrowych i ogólnie wyższa dostępność energii produkowanej w hydroelektrowniach, w porównaniu z 2022 r., wywierać będą mniejszą presję na wzrost cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych, podczas nadchodzącej zimy, w porównaniu z rokiem 2022.

We wszystkich grupach odbiorców, tj. w gospodarstwach domowych, w małych i średnich przedsiębiorstwach (zużycie w przedziale 2 - 20 GWh) oraz dla odbiorców przemysłowych (zużycie ponad 150 GWh rocznie), nastąpił wzrost cen energii elektrycznej w okresie 2020-2022 w niemal wszystkich krajach w Europie.

W związku z kryzysem surowcowym po agresji Rosji na Ukrainę, ceny hurtowe znacząco wzrosły w większości krajów europejskich, co stanowiło impuls dla podjęcia działań osłonowych opisanych w niniejszej pracy. Nieliczne kraje, takie jak Austria, Czarnogóra, Holandia, Irlandia, Malta oraz Węgry, miały w 2022 roku niższe ceny dla gospodarstw domowych w porównaniu z rokiem poprzednim.

Ceny energii elektrycznej w Polsce dla gospodarstw domowych oraz dla małych i średnich przedsiębiorstw w latach 2020-2022 były jednymi z niższych, kształtując się poniżej średniej ceny dla Unii Europejskiej. Natomiast ceny dla odbiorców przemysłowych w Polsce w 2020 oraz 2021 r. były powyżej średniej unijnej. W 2022 roku miała miejsce sytuacja odwrotna i ceny energii dla przemysłu w Polsce stały się jednymi z niższych w UE.

Każde państwo członkowskie w okresie ostatniego 1,5 roku przyjęło rozmaite środki wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych dotyczących wzrostu kosztów dostaw energii elektrycznej.

W okresie wrzesień 2021 - styczeń 2023 różne kraje europejskie przeznaczyły łącznie 758 mld EUR na ochronę konsumentów przed rosnącymi kosztami energii, z czego 646 mld EUR stanowiły wydatki krajów Unii Europejskiej. Największe wydatki poniosły Niemcy, Wielka Brytania i Włochy. Pomimo znaczących nakładów finansowych, w wielu krajach ceny energii elektrycznej znacząco wzrosły. W Niemczech ceny energii wzrosły o około 40% pomimo wydania 265 mld EUR na różne programy osłonowe. W Wielkiej Brytanii wzrost cen energii wyniósł aż 90% pomimo wydatków na poziomie 103 mld EUR. We Francji nakłady rządu 92 mld EUR ograniczyły wzrost cen energii elektrycznej do 20%.

Polska wykazała się jedną z najwyższych w Europie efektywnością wprowadzonych rozwiązań osłonowych. Wydatkowanie stosunkowo niewielkiej, na tle innych krajów europejskich, kwoty 12,4 mld EUR pozwoliło ograniczyć wzrost cen energii elektrycznej o 12,9%.

W połowie 2023 roku państwa europejskie analizują zasadność stosowania nadzwyczajnych środków wsparcia w obliczu spadających cen energii. Biorąc pod uwagę apele o to, aby w środowisku wysokiej inflacji i sytuacjach nadzwyczajnych polityka fiskalna była ukierunkowana, dostosowana i krótkookresowa, możemy wnioskować, że wnioski wyciągnięte z działań podjętych w okresie ostatniego kryzysu będą pomagać państwom członkowskim UE skierować w przyszłości środki wsparcia energetycznego do najbardziej potrzebujących odbiorców i tylko w okresie występowania szczególnego ryzyka dla bezpieczeństwa energetycznego państw i obywateli.

W dniu 5 czerwca 2023 r. Komisja Europejska opublikowała sprawozdanie w sprawie nadzwyczajnych środków energetycznych. W oparciu o swoje ustalenia i biorąc pod uwagę ożywienie rynku, **Komisja nie uważa obecnie za konieczne przedłużania środków antykryzysowych.**

Aneks

Dane źródłowe do Rysunku 2-3:

Tabela 1

Struktura cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych w latach 2020-2022 [EUR/kWh].

kraj	energia netto			opłata sieciowa			podatki i inne opłaty		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Albania	bd	bd	0,019	0,045	0,046	0,062	0,015	0,016	0,016
Austria	0,080	0,081	0,125	0,078	0,085	0,082	0,096	0,106	0,054
Belgia	0,089	0,092	0,240	0,112	0,113	0,095	0,096	0,099	0,076
Bośnia i Hercegowina	0,040	0,040	0,041	0,042	0,041	0,042	0,017	0,017	0,017
Bułgaria	0,059	0,063	0,056	0,026	0,027	0,038	0,017	0,018	0,019
Chorwacja	0,061	0,061	0,070	0,048	0,048	0,052	0,030	0,030	0,031
Cypr	0,112	0,118	0,192	0,033	0,031	0,030	0,060	0,081	0,082
Czarnogóra	0,043	0,043	0,043	0,047	0,047	0,046	0,019	0,017	0,016
Czechy	0,085	0,114	0,252	0,088	0,073	0,113	0,061	0,058	0,033
Dania	0,041	0,075	0,243	0,073	0,070	0,075	0,195	0,196	0,226
Estonia	0,053	0,080	0,129	0,051	0,051	0,056	0,037	0,041	0,052
Finlandia	0,061	0,063	0,106	0,110	0,112	0,111	0,069	0,070	0,077
Francja	0,078	0,080	0,108	0,077	0,080	0,089	0,073	0,073	0,056
Grecja	0,106	0,121	0,360	0,028	0,029	0,029	0,036	0,038	-0,141
Hiszpania	0,065	0,137	0,186	0,093	0,084	0,094	0,132	0,107	0,074
Holandia	0,094	0,095	0,220	0,100	0,106	0,112	-0,139	-0,154	-0,474
Irlandia	0,114	0,144	0,269	0,129	0,132	0,140	0,064	0,096	-0,102
Islandia	0,041	0,044	0,047	0,078	0,088	0,099	0,031	0,035	0,039
Liechtenstein	0,083	0,087	0,095	0,119	0,120	0,131	0,030	0,031	0,034
Litwa	0,050	0,050	0,120	0,056	0,058	0,058	0,034	0,035	0,039
Luksemburg	0,070	0,072	0,094	0,111	0,107	0,107	0,055	0,055	0,037
Łotwa	0,059	0,074	0,159	0,064	0,058	0,056	0,059	0,050	0,055
Macedonia Północna	0,050	0,055	0,054	0,020	0,022	0,041	0,013	0,004	0,005
Malta	0,109	0,114	0,112	0,031	0,027	0,027	0,009	0,009	0,009
Mołdawia	0,064	0,055	0,105	0,033	0,028	0,033	0,000	0,000	0,011
Niemcy	0,074	0,091	0,144	0,099	0,094	0,098	0,166	0,171	0,128
Norwegia	0,034	0,085	0,161	0,127	0,140	0,149	0,055	0,064	-0,004
Polska	0,050	0,047	0,054	0,051	0,051	0,051	0,059	0,073	0,066
Portugalia	0,077	0,082	0,148	0,049	0,047	0,063	0,110	0,105	0,034
Rumunia	0,061	0,073	0,172	0,043	0,042	0,046	0,041	0,043	0,020
Serbia	0,027	0,026	0,026	0,039	0,044	0,047	0,019	0,025	0,027
Słowacja	0,069	0,064	0,085	0,058	0,058	0,061	0,065	0,064	0,060
Słowenia	0,068	0,071	0,093	0,058	0,065	0,055	0,061	0,074	0,055
Szwecja	0,046	0,080	0,129	0,096	0,095	0,098	0,080	0,088	0,040
UE-27	0,075	0,093	0,155	0,079	0,079	0,086	0,088	0,087	0,049
Węgry	0,035	0,034	0,022	0,045	0,046	0,051	0,022	0,022	0,020
Włochy	0,106	0,127	0,249	0,063	0,067	0,078	0,079	0,068	0,043

Źródło: Eurostat

Dane źródłowe do Rysunku 2-6:

Tabela 2

Struktura cen energii elektrycznej dla MSP w latach 2020-2022 o rocznym zużyciu w przedziale 2 - 20 GWh [EUR/kWh].

kraj	energia netto			opłata sieciowa			podatki i inne opłaty		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Albania	-	-	0,0623	0,0447	0,0455	0,0474	0,0207	0,0211	0,0219
Austria	0,0457	0,0582	0,1455	0,0269	0,0277	0,0281	0,047	0,0506	0,0477
Belgia	0,0451	0,0529	0,1305	0,0265	0,0258	0,0179	0,0477	0,0519	0,0676
Bośnia i Hercegowina	0,046	0,0452	0,0551	0,0222	0,0213	0,0222	0,0138	0,0143	0,0158
Bułgaria	0,062	0,1032	0,2596	0,0155	0,0183	0,0221	0,0167	0,0211	-0,0855
Chorwacja	0,0565	0,0601	0,1252	0,0242	0,0246	0,025	0,0254	0,0257	0,0346
Cypr	0,0919	0,1078	0,1891	0,0169	0,0158	0,0167	0,0491	0,0789	0,1196
Czarnogóra	0,0517	-	0,0456	0,0099	-	0,0173	0,012	-	0,026
Czechy	0,0492	0,0559	0,1366	0,0222	0,0273	0,0247	0,0269	0,0274	0,043
Dania	0,0357	0,0713	0,1635	0,0245	0,0223	0,0224	0,0538	0,0589	0,0757
Estonia	0,0397	0,0715	0,1548	0,0222	0,022	0,0235	0,0285	0,0334	0,0504
Finlandia	0,0403	0,0492	0,0858	0,021	0,0211	0,0206	0,0344	0,0177	0,025
Francja	0,0509	0,0559	0,0963	0,0178	0,0176	0,0207	0,0305	0,0304	0,0256
Grecja	0,0633	0,1231	0,3254	0,0085	0,008	0,0093	0,0253	0,0276	-0,098
Hiszpania	0,0475	0,0678	0,1645	0,0182	0,0154	0,0217	0,036	0,0527	0,0533
Holandia	0,0474	0,0617	0,1354	0,0162	0,0185	0,0206	0,055	0,0611	0,0624
Irlandia	0,0749	0,1174	0,1896	0,0229	0,0139	0,0245	0,0178	0,0251	0,0269
Islandia	0,0338	0,0311	0,0364	0,0143	0,0251	0,0254	0,0055	0,0152	0,0175
Litwa	0,041	0,0673	0,1631	0,0329	0,0325	0,0363	0,029	0,0339	0,0443
Luksemburg	0,0445	0,0498	0,101	0,0157	0,0212	0,0227	0,011	0,0147	0,016
Łotwa	0,0437	0,0673	0,1317	0,0244	0,0244	0,0243	0,0368	0,0356	0,0446
Macedonia Północna	0,062	0,0722	0,2052	0,0099	0,0105	0,019	0,0129	0,0149	0,0404
Malta	0,0858	0,0924	0,0921	0,031	0,027	0,027	0,0074	0,0075	0,0075
Mołdawia	0,0511	0,0455	0,0898	0,0212	0,0162	0,0163	0,0132	0,0114	0,0207
Niemcy	0,038	0,0502	0,1262	0,0338	0,031	0,0319	0,1193	0,1178	0,0845
Norwegia	0,0166	0,0657	0,1433	0,0138	0,0146	0,0145	0,0189	0,032	0,0512
Polska	0,051	0,043	0,0808	0,0188	0,0181	0,0188	0,0488	0,0586	0,0659
Portugalia	0,0512	0,0601	0,1309	0,0209	0,0214	0,0297	0,052	0,0508	0,0029
Rumunia	0,0575	0,0719	0,2366	0,0227	0,0222	0,0262	0,0352	0,037	0,0718
Serbia	0,0545	0,0532	0,0731	0,0134	0,0144	0,0154	0,0201	0,0245	0,032
Słowacja	0,055	0,0584	0,1787	0,0348	0,0305	0,0314	0,0593	0,0594	0,0694
Słowenia	0,0588	0,0593	0,1474	0,0145	0,0139	0,0116	0,0311	0,0306	0,0403
Szwecja	0,0325	0,0554	0,0867	0,0194	0,0183	0,0186	0,017	0,0197	0,0272
UE-27	0,0491	0,0632	0,1472	0,0221	0,0233	0,0236	0,0581	0,0606	0,0504
Węgry	0,0536	0,0632	0,1733	0,0223	0,0232	0,0295	0,0331	0,0303	0,0517
Włochy	0,0671	0,092	0,2404	0,0155	0,0167	0,0217	0,0628	0,0572	0,0483

Źródło: Eurostat

Dane źródłowe do Rysunku 2-7:

Tabela 3

Struktura cen energii elektrycznej dla odbiorców przemysłowych w latach 2020-2022 o rocznym zużyciu energii ponad 150 GWh [EUR/kWh].

kraj	energia netto			opłata sieciowa			podatki i inne opłaty		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Albania	bd	bd	0,0623	0,0447	0,0455	0,0474	0,0207	0,0211	0,0219
Austria	0,0414	0,0676	0,1671	0,012	0,0116	0,0126	0,0359	0,0419	0,0481
Belgia	0,0367	0,0771	0,1912	0,0035	0,0034	0,0023	0,014	0,0237	0,0458
Bośnia i Hercegowina	0,0613	0,0542	0,0737	0,008	0,008	0,008	0,0137	0,0138	0,0169
Bułgaria	0,0544	0,1039	0,2497	0,0054	0,0058	0,0083	0,0132	0,0176	-0,0785
Cypr	0,0863	bd	0,1834	0,0052	bd	0,0052	0,0491	bd	0,1204
Dania	0,0332	0,0806	0,2069	0,0164	0,0167	0,0169	0,0505	0,06	0,0845
Estonia	bd	0,0546	bd	bd	0,0073	bd	bd	0,0271	bd
Finlandia	bd	0,0581	0,1048	bd	0,0092	0,0087	bd	0,0169	0,0262
Francja	0,0457	0,0599	0,0842	0,0056	0,0048	0,0051	0,0093	0,0133	0,0157
Grecja	bd	bd	0,1207	bd	bd	0,0028	bd	bd	-0,031
Hiszpania	0,0402	0,0839	0,2018	0,0059	0,0036	0,0062	0,0194	0,0303	0,0471
Holandia	0,0448	0,0685	0,1499	0,0108	0,0169	0,0178	0,0146	0,0201	0,026
Irlandia	bd	0,1343	0,2449	bd	0,0051	0,0117	bd	0,0217	0,0318
Litwa	bd	0,0453	0,1155	bd	0,0213	0,0228	0,0103	0,0267	0,0308
Macedonia Północna	0,0508	0,1006	0,1602	0,003	0,0034	0,0055	0,0097	0,0187	0,0298
Niemcy	0,0293	0,0633	0,1576	0,0072	0,0099	0,0129	0,0638	0,0753	0,0745
Norwegia	0,0266	0,0393	0,0542	0,0045	0,0048	0,0047	0,0078	0,011	0,0147
Polska	0,0423	0,0451	0,0957	0,0093	0,0092	0,0098	0,0448	0,0549	0,0691
Portugalia	0,0422	0,0844	0,1793	0,0098	0,0129	0,0132	0,0303	0,0384	0,0095
Rumunia	0,0479	0,0703	0,1653	0,0096	0,0096	0,0138	0,0213	0,0259	0,048
Serbia	0,0462	0,0582	0,0673	0,0071	0,0044	0,0034	0,0158	0,0204	0,0192
Słowacja	0,0484	0,0759	0,1911	0,0126	0,0121	0,013	0,0535	0,0592	0,0553
Szwecja	0,0311	0,054	0,0783	0,0047	0,0047	0,0051	0,0129	0,0159	0,0218
UE-27	0,0399	0,0712	0,1607	0,0072	0,0106	0,0098	0,0288	0,0366	0,042
Węgry	0,0445	0,0844	0,2489	0,009	0,0092	0,0166	0,0271	0,0323	0,0686
Włochy	0,0496	0,1033	0,276	0,0064	0,0066	0,0098	0,013	0,0173	0,035

Źródło: Eurostat

Agencja Rynku Energii S.A.

wydawca portalu www.cire.pl

ul. Bobrowiecka 3, 00 -728 Warszawa

tel. 22 444 20 00

www.are.waw.pl